

LOGAŠKE NOVICE

WWW.LOGATEC.SI - GLASILO OBČINE LOGATEC - LETNIK LI - APRIL 2020 - ŠT. 4

Zaustavimo koronavirus!

J. Možina: Poznavaje zgodovine je investicija v prihodnost

Vodovodni sistemi v Logatcu uspešno povezani

J. Posedi: Lokalno pridelana, predvsem pa varna hrana

Zaustavimo koronavirus!

Obnašajte se, kot da ste kužni sami in vsi okoli vas.

Zmanjšajte število telesnih stikov na tiste, ki so resnično nujni.

Dosledno izvajajte osebno higieno.

Ne dotikajte se oči, nosu in ust.

Upoštevajte pravila higiene kašlja.

Vzdržite se dejanj, ki bi lahko po nepotrebem obremenjevale zdravstvene delavce in druge poklice, ki so nujni za nemoteno delovanje države (aktivnosti, pri katerih lahko pride do telesnih poškodb, ogrožanje požarne varnosti ipd.).

Vzdržite se dejanj, ki bi lahko po nepotrebem obremenjevale zdravstvene delavce in druge poklice, ki so nujni za nemoteno delovanje države (aktivnosti, pri katerih lahko pride do telesnih poškodb, ogrožanje požarne varnosti ipd.).

080 1404

Spoštujte ukrepe vlade, državnega in občinskega štaba civilne zaščite.

Delujte samozaščitno.

OSTANITE DOMA.

IZ OBČINSKE HIŠE

- Z molitvijo v postni čas str. 5
 Prostovoljka leta v Logatcu je Blagica Džaić str. 5
 Zgodovina je prihodnost str. 6
 Varovanje čebel in divjih oprasovalcev str. 7

KULTURA

- J. Možina: Poznavanje zgodovine je investicija v prihodnost str. 8
 Pesem je jezik pastirjev v Drežnici str. 9
 Barvna izzivanja – razstava kot izziv avtorjem str. 9

V SREDIŠČU

- Oskrba s pitno vodo na območju Logatca v letu 2019 str. 12
 Vodovodni sistemi v Logatcu uspešno povezani str. 14

MED NAMI

- Sto let kina v Logatcu str. 18
 Po delovne izkušnje v Nemčijo str. 20

POSLOVNE STRANI

- J. Posedi: Lokalno pridelana, predvsem pa varna
 in zdrava hrana str. 31
 Koronavirus: pomoč države gospodarstvu str. 24

ŠPORT

- Planinci od Čavna in Slamnika na Špilki str. 26
 Triatlon klub Logatec v peto leto delovanja str. 27

Spoštovane, spoštovani,

koronavirus je ustavil družbeno, družabno življenje. Higijena, razkuževanje, medosebna razdalja so priporočila NIJZ za preprečitev kuge 21. stoletja. Doslednost, spoštovanje navodil, zaščitne maske, pomoč zdravstva z dodatnim kisikom so možnosti, da preživimo. Vsi se sprašujemo, zakaj tako velika preizkušnja in zakaj smo nemočni kljub visokim znanstvenim dosežkom na vseh področjih.

Razmišljam, da smo v času Sode in Gomore in v času, ko je stvarnik naročil Noetu, naj zgradi barko, da reši, kar se rešiti da. To je bil čas razčlovečenosti človeka in preseganja norm narave. Tudi danes, ko smo povezani z vsem svetom in vidimo, kakšne uničevalske razsežnosti ima COVID-19, še vedno ne razumemo, da moramo ustaviti način življenja, egoizma in izkoriščanja človeka po človeku. Denar in pehanje za bogastvom, užitek brez postavljenih meja v družbi ustvarjajo največje suženjstvo vseh časov. Sami sebe izkoriščamo in posledično uničujemo svoje družine s previsoko zastavljenimi cilji. V delovnih procesih zvišujemo norme do onemoglosti. Menedžerski prijemi so neusmiljeni, okolje onesnaženo, ne vemo, kam z odpadki in zavrženimi, še uporabnimi dobrinami. Prišli smo do konca. Kako naprej in kako iz težav, nam kaže mali, nevidni virus?

Veliko smernic nam je v več knjigah dal naš dr. Andrej Gosar. Spoštovati moramo naravne zakone, ustavo. Solidarnost, pravično delitev ustvarjenih dobrin. Skrb za otroke, starostnike in onemogle. Vsi zdravi moramo delati in ustvarjati skupno dobro. Vsi tisti, ki imajo več znanja, sposobnosti, premoženja, morajo deliti s pomoči potrebnimi. Bistveno je spoštovati človeka, naravo. Vzeti iz narave toliko, kot potrebujemo za življenje, pustiti živeti tudi drugim. Nenehna skrb za čisto okolje in zdravo pitno vodo, osebno higieno. Spoštovanje vseh poklicev in pošteno opravljenih del. Večkrat si preberimo Prešernovo Zdravljico, del nje je naša himna. Preberimo besedilo evropske himne Oda radosti. Ob premišljevanju, razumevanju in upoštevanju obeh besedil bomo doma, v Evropi in vsem svetu živeli dostojno življenje.

Naš veliki arhitekt Jože Plečnik je v naravi dobival navdih za svoja svetovno znana dela. Sam se je vedno počutil majhnega, povelečeval je popolnost, dovršenost narave in hvalil: »Kako velik si, Gospod, da si vse to ustvaril, dal harmonijo in življenje.«

Tudi mi ne pozabimo, da nekdo daje in jemlje življenje. V Cernu iščejo odgovor - ga bodo našli?

V skrbi za vse nas, župan Berto Menard

Logaške novice, glasilo Občine Logatec

ISSN 03509281

Logaške novice brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v občini

Izdajatelj: Občina Logatec,
Tržaška 50 A, 1370 Logatec

Odgovorna urednica:

Blanka Markovič Kocen

Uredniški odbor: Metka Bogataj, mag. Dejan Šraml, Marcel Štefančič, Branislav Pevec, predstavnik/predstavnica Občine Logatec za odnose z javnostmi

Grafično oblikovanje in tisk: Grafika Gracer, d.o.o.,

Grafični koncept: Nicolas Sautet

Datum izida: 6. 4. 2020

Naklada: 4.650 izvodov

Naslovnica: Koronavirus je med nami

Foto: Primož Godina

Logaške novice izhajajo enkrat mesečno. Roki izida in oddaje prispevkov so objavljeni na spletni strani občine Logatec. Prispevki naj ne bodo daljši od ene tipkane strani, pisava Times New Roman, pt 11. Pisma bralcev so lahko dolga največ eno tipkano stran, pisava Times New Roman, velikost pisave 11 pt. Prispevke s fotografijami pošljite na poštini ali elektronski naslov. Prispevki naj bodo kratki in jedrnat, pripišite ime in priimek avtorja prispevka in fotografije ter kdo oziroma kaj je na fotografiji. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavili, uredništvo si pridržuje tudi pravico do krajšanja in neobjave prispevkov.

PREDSTAVILI DOSEŽENE CILJE IN RAZMIŠLJALI O KAKOVOSTNI LOKALNI HRANI

V LAS-u s CILjem, ki deluje na območju občin Cerčno, Idrija in Logatec, so marca zaključili projekt Odrpna vrata kmetij, ki je potekal zadnji dve leti in v katerem so sodelovali še LAS Srce Slovenije, LAS loškega pogorja in LAS Gorenjska košarica.

Župan Berto Menard (desno) skupaj z Marjanom (v sredi) in Petrom Demšarjem s kmetije Na Ravan na predstavitvi v Lescah. Foto: Matjaž Tavčar

Projekt, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020, so zaključili s štirimi okroglimi mizami pod častnim pokroviteljstvom ministrice za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Aleksandre Pivec. Najodmevnejša je bila okrogla miza v Lescah v organizaciji LAS-a Gorenjska košarica, na kateri je bila prisotna ministrica, predstavili pa so se partnerji s kmetijami. Župan Občine Logatec Berto Menard je izpostavil pomen delovanja LAS-a s CILjem, katerega predsednik je, saj je ta nepogrešljiv s svetovanjem in sredstvi, ki jih pridobiva za razvoj podeželja. Tako je bilo tudi v tem projektu, ki je povezal kmetije s podobnim načinom pridelave in predelave kmetijskih pridelkov – vse so si prizadevale za prenos znanja in izkušenj na različne ciljne skupine z namenom ozaveščanja tako najširše javnosti kot tudi kmetovalcev. Prek programov izobraževanj so vzpostavili dve povezovalni verigi – seneno in sadno – in spodbujali pridelavo, predelavo in porabo mleka senene prireje ter jagodičevja in drugega sadja; obema ključnima področjema

Berto Menard med razpravo v Lescah. Foto: Matjaž Tavčar

Ministrica Pivčeva v projektu v Lescah. Foto: Matjaž Tavčar

kmetijskih proizvodov so želeli povrniti vrednost, ki sta jo imela v preteklosti. Razpravljali so o lokalni prehranski samooskrbi ter izpostavili, da je slovenska hrana zelo kakovostna, a da manjkata izoblikovan koncept lokalne oskrbe in sistemski pristop države.

Seneno mleko najkakovostnejše

V Cerknem so na zadnji od okroglih miz izpostavili predvsem kakovost senenega mleka in izdelkov iz njega. V seneno verigo je bila iz LAS-a s CILjem vključena Kmetija Na Ravan s Cerkljanskega Vrha, na kateri že 20 let mleko senene prireje predelujejo v najkakovostnejše sire in druge mlečne izdelke. Peter Demšar, bodoči prevzemnik, je izpostavil pomen sodelovanja štirih kmetij v verigi; pri njih so s prikazom predelave mleka seznanjali različne skupine, tudi najranljivejše. Gradili so na prepoznavnosti kmetij in mleka senene prireje: to se na trgu uveljavlja zaradi posebnega okusa, višje kakovosti, zaradi za zdravje ugodnejše maščobnoki-slinske sestave ter novih možnosti trženja. Na območju LAS-a s CILjem je njihova kmetija ena redkih, ki ga prideluje in predeluje. Možnosti, ki jih ob zaključku ponuja projekt z razvojem pridelave in predelave mleka senene prireje in možnosti vključevanja novih kmetij, so velike. Srečko Horvat s Kmetijsko-gozdarskega zavoda Nova Gorica je izpostavil, da je na kmetijah Cerkljanskega, Idrijskega in Logaškega registriranih več kot 430 dopolnilnih dejavnosti; na območju občine Logatec je 106 nosilcev, v povprečju so registrirane tri dopolnilne dejavnosti na kmetijo. Ob danih možnostih pa je treba k vsaki pristopati z občutkom in individualno. Sodelujoči, tudi župan Menard, so bili mnenja, da je tradicionalno znanje s kmetij, ki se prepleta s sodobnim pristopom, še kako uporabno, tudi v prizadevanjih za kakovostnejšo samooskrbo. To predvsem prihaja do izraza v zdajšnjih razmerah, ko bolj kot prej kupujemo lokalno pridelano hrano, obenem pa imamo več časa in možnosti za razmislek, kako vzpostaviti zadostno prehransko samooskrbo v prihodnje.

Damjana Peternelj

Z MOLITVIJO V POSTNI ČAS

V župniji Dolnji Logatec so letos že drugo leto zapored v postni čas stopili s celonočnim češčenjem z 29. februarja na 1. marec. Pri češčenju gre za molitev posameznikov ali skupine v cerkvi, kjer je na oltarju izpostavljeno Najsvetejše - posvečena hostija v monštranci.

Tako lani kot letos so se v župniji odločili za takšno obliko neprekinjene molitve v nočnem času, ki še bolj vabi k tihi poglobitvi, umiritvi in premagovanju udobja. Odziv je bil po besedah glavnega pobudnika Dušana Mihelčiča zelo lep in veliko večji kot v lanskem letu, v cerkvi so molivci bedeli v vseh urah med osmo zvečer in osmo zjutraj. Odzvali so se tako posamezniki kot skupine iz župnije, vsak je posamezno uro molitve oblikoval po svoje - z molitvijo v tišini, s skupno molitvijo, s pesmijo, glasbo, z branjem Božje besede ... »Glavni namen te molitve je, da se pripravimo na mogočen čas, ki je pred nami,« pojasnjuje Mihelčič, ki se mu tovrstna molitev v začetku posta, ki predstavlja pripravo na velikonočni čas, zdi ena od dragocenih možnosti za spreobrnjenje srca in osebno rast.

Tudi župnik Janez Kompare je pobude zelo vesel in Mihelčič je prepričan, da bodo z njo nadaljevali tudi v prihodnjih letih.

Mica Škoberne

Foto: arhiv župnije Dolnji Logatec

PROSTOVOLJKA LETA V LOGATCU JE BLAGICA DŽAIĆ

Zadnji februarski četrtek so člani RKS-OZ RK Logatec izpeljali redni letni zbor v Prešernovi dvorani Narodnega doma Logatec. Ocenili so delo v preteklem letu, ki je bilo nadvse uspešno, in predstavili smele načrte za tekoče leto. Zbora se je udeležil župan Berto Menard, ki je pohvalil prizadevnost članstva in pomembnost RK za pomoči potrebne v občini.

Najprizadevnejšim je predsednica Špela Albreht podelila priznanja, licence in zahvale. Obnovitev licence za predavatelja je prejel Lado Korenč, licenco za vodjo ekipe prve pomoči Mitja Hvala; zahvalo za organizacijo in vodenje strokovne ekskurzije Tanja Žitnik, zahvalo za požrtvovalno nudenje prve pomoči v Planici pa Helena Brand, Dejan Novak in Jože Treven.

Prostovoljka leta v Logatcu je postala Blagica Džaić. Čestitke vsem prejemnikom priznanj!

*Besedilo in foto:
Janko Repenšek*

ZGODOVINA JE PRIHODNOST

Zadnjo februarsko sredo je na OŠ Tabor Logatec potekala okrogla miza na temo Zgodovina je prihodnost. Okrogla miza kot oblika javne diskusije več enakovrednih govorcev je potekala pod taktirko Antonije Baznik, profesorice zgodovine in sociologije, Marijo Terpin Mlinar, višjo kustosinjo v Idrijskem muzeju, in Matjažem Krašno, arheologom.

Cilj je bil osvetliti pomen zgodovine v današnjem času in razvoju samostojnih ved, ki se ukvarjajo s preučevanjem preteklosti človeštva. Po okrogli mizi je potekala delavnica, kjer sta kustosinja in arheolog na praktičnih primerih prikazala svoje

delo. Sodelujoče družijo velik entuziazem za ohranjanje dediščine, zato je tudi v prihodnje pričakovati podobne dogodke.

*Antonija Baznik
Foto: Uroš Gutnik*

OHRANITI VREDNOTE NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA ZA ZANAMCE

»Náš edini cilj tudi v prihodnje je, da nam uspe ohraniti vrednote NOB za zanamce. Vodilo naj bo, da se na novo sprejeti člani vključijo v izvajanje zastavljenega programa in pripomorejo k inovativni izvedbi programskih ciljev. Spletno stran sproti posodabljam, še bolj bo treba uporabljati druge oblike komuniciranja, pri čemer pa ne pozabimo, da je najpomembnejši osebni stik, pogovor, strpen dialog,« je med drugim v programskih izhodiščih napisala predsednica Združenja borcev za vrednote NOB Vesna Jerina.

Na skupščini so bila podana in sprejeta vsa poročila o pretekli dejavnosti, program dela za letos in smernice za naslednja štiri leta. Novost je bila oblika poročila o delu združenja od leta 2016 do letos. Sestavljeno je bilo iz fotografij, narejenih v tem času, ki jih je v obliki filma spretno obdelal Zdenko Leskovec. Na volitvah za obdobje 2020-2024 so z vsemi glasovi za, nobenim proti ali vzdržanim, potrdili dosedanje vodstvo: predsednica torej ostaja Vesna Jerina, podpredsednik Janez Slabe, blagajničarka Nada Trajkovski Aleksander.

V letošnjem letu bo Združenje organiziralo spominsko slovesnost ob 75. obletnici smrti narodnega heroja Jakoba Molka – Mohorja. 4. julija bo v Lazah proslava ob 75. obletnici osvoboditve Logaškega, 13. septembra pa 77. obletnica ustanovitve Logaškega bataljona. Osrednja proslava ob 75. obletnici osvoboditve bo v prestolnici 9. maja, posamezne krajevne organizacije pa bodo tudi letos izvedle tri pohode, novoletno druženje pa bo pripravila

KO Laze. Ostanajo tradicionalne spominske slovesnosti ob dnevu spomina na mrtve, tudi obisk Repentabra. Seveda bo združenje tudi letos organiziralo skupinski obisk prireditev drugih.

Na skupščini so podelili vrsto zahval in pohval; tudi predsednici VZPI-ANPI, sekcija Repentabor, Nataši Skrk. Predsednica Vesna Jerina se je za sodelovanje zahvalila vsem članicam in članom združenja, Območnemu združenju veteranov vojne za Slovenijo Logatec, Ženskemu pevskemu zboru DU in DI Logatec, mladem članu harmonikarju Timoteju Pellisu, recitatorki in voditeljici Sari Šantelj. Za dodeljena sredstva gre zahvala Občini Logatec in ZZB NOB Slovenije in drugim, tudi tistim, ki so prispevali del dohodnine.

Besedilo in foto: Brane Pevec

VAROVANJE ČEBEL IN DIVJIH OPRAŠEVALCEV

Cvetenje sadnega drevja in drugih rastlin privablja oprasovalce. Med divjimi gre posebno mesto množici v Sloveniji živečih čmrljev, še bolj pa so nepogrešljive čebele, ki opravijo levji delež oprasovanja. Zakaj čebele? Te preživijo kot družina, povprečna šteje spomladi okrog 5.000 članic, čmrlji in drugi divji oprasovalci pa preživijo posamezno. Tako množična »vojska« čebel seveda lahko učinkovito in temeljito opravi svoje delo.

Pri nabiranju medicinske in cvetnega prahu opravijo izjemno vzporedno poslanstvo – oprasitev, ki omogoča kakovosten in obilen pridelek sadja ali tudi drugih rastlinskih pridelkov. Pri tem pa na oprasovalce preži nevarnost, ki jo povzroča človek. To je nepravilna raba sredstev za varstvo rastlin (SVR).

Žal se zaradi globalizacije, kjer je svet postal »velika vas«, pojavljajo pri nas bolezni in škodljivci, ki jih pred desetletji ali celo še pred leti ni bilo. Pridelovalci hrane so

tako v primežu. Če želijo ohraniti pridelek in si zagotavljati socialno varnost, morajo uporabljati sredstva za varstvo rastlin.

Pri tem pa obstaja nekaj napotkov, ki veljajo tako za velike pridelovalce hrane kot vrtničarje.

Sredstev ne uporabljajte na pamet, am-

pak preverite, če je zatiranje res potrebno. Pred uporabo natančno preberite navodila. Posebej morate biti pozorni na morebitne omejitve uporabe in opozorila. Ker ste kot uporabnik sami najprej izpostavljeni tem sredstvom, uporabite ustrezno zaščitno opremo. Izpraznjeno in očiščeno embalažo lahko vrnete v trgovine, kjer sicer ta sredstva prodajajo.

Za čebele škodljiva sredstva so označena z napisom »Nevarno za čebele« in opremljena z grafičnim znakom. Pred uporabo takih SVR je treba prej pokositi cvetočo podrast, najbolje zgodaj zjutraj ali pozno zvečer, ko na njej ni oprasovalcev. Uporaba t. i. sistemičnih, čebelam nevarnih sredstev, je v času cvetenja gojenih rastlin prepovedana. Uporaba t. i. kontaktnih, čebelam nevarnih sredstev, je v času cvetenja gojenih rastlin dovoljena le v nočnem času. Sredstev ne uporabljamo v vetrovnem vremenu, da jih ne zanaša na druge površine ali v naselja.

Besedilo in foto: Marjan Papež

MILA ZIMA PRI ČEBELAH ZAHTEVA POZORNOST

Če je marec mesec prebujanja narave, je april mesec, ko se začne intenzivno brstenje in cvetenje tako divjerastocih kot gojenih rastlin. Potek letošnje zime je bil v tem pogledu neobičajen. Resda so bile temperature vsaj deloma zimske, a snega je bilo zgolj za vzorec. Vsak, ki vsaj malo diha z naravo, ve, da je zima namenjena počitku, sneg pa je odeja, ki slednjega omogoča.

Taka zima tudi za čebele ni bila najprimernejša, saj pravega mirovanja praktično ni bilo. Za prezimovanje je optimalna temperatura od -10 do +10 Celzija, ki pa je bila to zimo velikokrat prekoračena. Višje temperature povzročajo prehitel razvoj čebel, (pre)veliko porabo hrane in nevarnost, da spomladi, preden se začne paša v naravi, trpijo pomanjkanje hrane.

Zato naj čebelarji preverijo zaloge hrane in po potrebi le-to dodajo. Kako to storiti, obstaja veliko literature, čebelarji začetniki, povprašajte mentorje, lahko pa tudi pišete vodstvu Čebelarskega društva Logatec na elektronski naslov cd.logatec@gmail.com,

kjer vam bodo z veseljem pomagali, bodisi z nasveti iz prve roke, obveščali pa vas bodo tudi o izobraževanjih v Logatcu in bližnji okolici.

Besedilo in foto: Marjan Papež

DR. JOŽE MOŽINA: POZNAVANJE ZGODOVINE JE INVESTICIJA V PRIHODNOST

Dr. Jože Možina, zgodovinar, novinar, voditelj in avtor številnih dokumentarnih filmov, je v Narodnem domu predstavil svojo novo knjigo, Slovenski razkol, predavanje, 11. po vrsti v okviru Nikolajevih srečanj, pa je pritegnilo izjemno pozornost logaškega občinstva.

»Poznavanje zgodovine ni zapravljanje časa za preteklost, temveč investicija v prihodnost,« je uvodoma dejal dr. Možina, ki v knjigi odstira tančice z enega najboljčutljivejših poglavij naše polpretekle zgodovine, obdobja druge svetovne vojne, ki je močno zaznamovalo tudi logaško pokrajino.

Kot je povedal Možina, o tem obdobju obstajajo številna zgodovinska dela, ki pa niso strokovna, ker izhajajo iz ideologije. Obsežno delo, ki temelji na številnih virih, odlikuje tudi bogata oprema v smislu obilice grafičnih ponazoritev. Med drugim avtor v knjigi ugotavlja, kdo je bratomorni spopad začel, kaj je vzrok in kaj posledica pogosto nerazumnih dejanj, ki so še najbolj prizadela prav podeželje.

Kako torej naprej? »Smisel vsega raziskovanja je napredek. Samo preko resnice bomo prišli do sožitja v slovenskem narodu,« pojasnjuje Možina.

*Blanka Markovič Kocen
Foto: Uroš Gutnik*

ROMAN TREVEN – OD BARBARE DO LJUBEZNI NA MEJI

Po nekajletnem premoru se je v Hotedršici zopet sestala skupina mladih igralcev in nam predstavila komedijo Barbara, sej bo! Avtor komedije, domačin Roman Treven, je s skupino osmih igralcev - Andraž Kranjc, Blaž Treven, Lucija Treven, Žiga Peklaj, Mirjam Perez Zelenc, Klara Štempihar, Maja Treven in Mojca Lukan - in s pomočjo tehnične ekipe - Sašo Brus, Maja Fadić, Brigita Vehar, Barbara Zelenec, David Lukan, Urh Lukan in Mateja Rupnik - dokazal, da kultura in dobrotelost hodita z roko v roki.

V letu 2019 je Treven napisal besedilo za omenjeno komedijo tudi z namenom, da bi KTD Hotedršica po svojih močeh pripomoglo k zbiranju sredstev za obnovo cerkve sv. Barbare na Ravniku pri Hotedršici. Naj povemo, da so se igralci in vsi, ki so pomagali soustvariti igro, odpovedali plačilu in tako je lahko KTD Hotedršica z zbranimi sredstvi pokrilo stroške igre in ves dobiček od prodaje vstopnic namenilo za obnovo omenjene cerkvice. Premiera je bila konec novembra 2019, sledili pa sta še dve razprodani ponovitvi v domači Hotedršici. Ekipa se je z veseljem podala tudi na gostovanje v Planino pri Rakeku, v Črni Vrh nad Idrijo, v Gorenji Logatec in Rovte, kjer je bila komedija uprizorjena zadnjič.

A kot pravi Roman Treven, počitek ne bo dolg, saj je napisal že

novo dramsko delo z naslovom Ljubezen na meji. Razkril nam je delček vsebine, dogajanje, denimo, je postavljeno v čas, ko je za vasjo Hotedršica potekala Rapalska meja. Kakšno je bilo obmejno življenje takrat, kako so prepletale življenjske poti vaščanov in graničarjev na meji, pa si bomo lahko ogledali v jesenskem času, ko bo igra postavljena na oder. Trenutno poteka izbor večjega števila igralskih kandidatov, ki se bodo v naslednjih mesecih naučili nove igre, da nas jeseni prijetno nasmejijo.

*KTD Hotedršica
Foto: Maja Fadić*

OD NEKDAJ LEPE STVARI SO SLOVELE

VDruštvu Univerza za tretje žiljenjsko obdobje deluje več skupin, ena od njih se imenuje Skupina Servietna tehnika. Marljive članice te skupine v servietni tehniki ustvarjajo različne dekorativne in uporabne predmete.

Tokrat razstavljajo: Anica Nartnik, Cvetka Grgič, Sonja Grum, Marija Jeraj, Irenca Kolarič, Jožica Nagode, Marjeta Miklavčič, Slava Jakopin, Milena Pečavar, Vladimira Lux in Ivica Glušič Matko – mentorica.

Vsa ta čudovita dela so razstavljeni v avli Upravnega centra Logatec in na ogled vse do 21. aprila v času delovanja Upravnega centra.

Besedilo in foto: Brane Pevec

PESEM JE JEZIK PASTIRJEV V DREŽNICI

Nedelja po slovenskem kulturnem prazniku je bila za pevce MePZ Adoramus nekaj posebnega. Kljub temu da so vajeni nastopanja v domači cerkvi kot tudi gostovanj po uglednih svetovnih festivalih, jim je nedeljsko popotovanje dan po kulturnem prazniku prineslo bogato izkušnjo. Odpravili so se v starožitno vasico Drežnica, ki je stisnjena pod mogočni Krn. S pesmijo so obogatili nedeljsko bogoslužje in v koncertu po maši razveselili zbrano poslušalstvo.

Drežnica in Logatec sta povezana na prav poseben način. Pred tremi leti so pastirci izpod Krna pomagali ustvariti nepozaben koncert Božič v Ljubljani 2016. V pastirski opravi in z živo ovco so v zadnjem delu koncerta uprizorili sliko živih jaslic, ki so ganile polno Gallusovo dvorano v Cankarjevem domu v Ljubljani. Umetniške poti so se spet prekrizale ob lanskoletni izvedbi mogočne skladbe Barve zelenega smaragda. Madžarskim in slovenskim filharmonikom je dirigiral Marjan Grdadolnik iz Logatca. Na tej izvedbi je pod dirigentskim vodstvom gostujočega dirigenta Primoža Malavašiča kot gostujoči zbor nastopil tudi MePZ Adoramus. S kristalnimi vokali je v sicer zvočno prenapolnjeno dvorano vnesel čistost planinske pokrajine, ki je po katastrofi velike vojne iskala svoj mir.

To zvočno spokojnost so pevci MePZ Adoramus ponesli dan po

kulturnem prazniku tudi v drežniško cerkev Srca Jezusovega. Ob deseti uri so ob orgelski spremljavi Mihaele Kavčič obogatili bogoslužje z odlomki iz maše Missa Seraphica znanega skladatelja Hugolina Sattnerja in na koncu zapeli še znamenito skladbo Marija, če gledam tvoj mili obraz istega skladatelja. Glasbeno razkošje tega dopoldneva so bogatile tudi melodije Mava, Močnika in dirigenta ter tudi skladatelja Marjana Grdadolnika. Z znamenito

Gruberjevo Sonce že zahaja pa so pevci sklenili še mali koncert v dodatku. Pevce je s posebnim navdušenjem pozdravil in predstavil domači župnik Alojzij Slavko Hren. Župljani so se zboru in dirigentu zahvalili za čudovito petje in zbor povabili na biserni mašniški jubilej.

Veselje nad prav posebnim glasbenim gostovanjem je z daljnega Dunaja v Drežnico poslal skladatelj in duhovnik Avgust Ipavec. V pismu je zapisal, da je ponosen na to dejanje, ki izraža iskreno ljubezen do glasbe in vsega lepega. »Moja življenjska pot je bila obdarjena z velikimi darovi, ki so prišli iz Drežnice. Cesar-

sko mesto občuduje ples drežniških otrok, ki so bogatili Barve zelenega smaragda in moje srce hrani večne spomine. /.../ Naj ostane Drežnica najlepša slovenska vas in naj plamen ljubezni do umetnosti in ustvarjalnosti sega do višine gore Krn,« je še zapisal v poslanici ob koncertu skladatelj Avgust Ipavec.

Pevci MePZ Adoramus so obiskali še muzej Mirka Kurinčiča, kjer je predstavljena vojaška in etnološka dediščina Drežnice z okolico. Po kosilu v gostišču Jelkin hram, kjer so jih postregli tudi z drežniškimi štruklji, so se odpravili peš do slapa Kozjek ter se proti večeru vsi zadovoljni napotili proti domu.

Damijan Bogataj

SLIKA POZNOBAROČNEGA SLIKARJA ANDREJA HERRLEINA V HOTEĐRŠICI

Vžupnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika v Hotedršici stane danes poleg velikega oltarja, posvečenega zavetniku, še oltarja Rožnovenske Matere božje na desni (južni) in sv. Antona Padovanskega na levi (severni) strani. Za dovoljenja za postavitev slednjega je soseska prosila leta 1675. V 1. polovici 17. stoletja pa je bilo stanje glede oltarjev precej drugačno.

Škof Rinaldo Scarlichi je ob vizitiranju 1631. v cerkvi poleg velikega oltarja sv. Janeza Krstnika imenoval le še oltar, posvečen sv. Jakobu na desni strani. Kot je znano, je bila stara hotenjska cerkev – razmeroma majhna enoladijska stavba z dvema tristrano sklenjenima bočnima kapelama in kratkim korom ter s pred vhod postavljenim zvonikom – med požarom leta 1866 precej poškodovana, zaradi česar so čez tri leta začeli gradnjo nove, ki je bila že 1871. dokončana in čez dve leti posvečena; monumentalni zvonik iz leta 1707 je ostal. Oba sedanja stranska in veliki oltar so iz časa novogradnje, izdelal jih je idrijski podobar in slikar Jurij Tavčar. Iz časa, ko je v cerkvi torej še stal oltar, posvečen sv. Jakobu, je slika pravokotnega formata tega apostola (o. pl., 71 x 49 cm) danes hranjena v župnišču. Upodobljen je dopasno, v rahlem zasuku v desno, postavljen je pred nevtralnno zelenorjavo ozadje. Njegov pogled je intenzivno uprt v gledalca, nos je mesnat in kumarast. Okoli glave je ozadje osvetljeno, svetniškost je poudarjena tudi s tankim nimбом. V rokah drži zaprto knjigo, na desnici lahko vidimo izstopajoče žile. Ob sebi drži romarsko palico, preko ramen ima ogrnjen plašč, na katerem sta školjki, okoli vratu je z vrstico privezan klobuk, ki mu visi na hrbet.

Jakob Starejši, brat evangelista Janeza, je bil eden od dvanajstih Jezusovih apostolov. Po Zlati legendi (*Legenda aurea*) Jacobusa de Voragine s konca 13. stoletja je šel oznanjat evangelij v Španijo, potem pa se je vrnil domov v Judejo. Tu ga je dal okoli leta 42 z mečem usmrtiti kralj Herod Agripa (vnuk Heroda Velikega). Njegovo truplo pa naj bi njegovi učenci z barko prepeljali v špansko Galicijo; na kraju, kjer naj bi bil pokopan, je zrasla mogočna bazilika Santiago de Compostela (Santiago = sveti Jakob). Mesto je še danes cilj številnih romarjev, iz česar lahko razumemo svetnikovo upodabljanje z romarsko palico in knjigo (evangelijem) v rokah. Školjke so postale svetnikov atribut verjetno zato, ker so romarji,

ki so se podali v Kompostelo, ob vrnitvi domov potrebovali nekakšen »dokaz«, da so res bili tam, in zato jih je veliko odšlo vse do Finisterre (Rimljani so verjeli, da je tam konec znanega sveta, torej finis terrae) na skrajnem severozahodu Iberskega polotoka in so tam nabrali školjke, ki so jih pokazali ob vrnitvi domov. Predvsem v Španiji je znan tudi ikonografski tip sv. Jakoba ma-

Slika Apostola Jakoba Starejšega (župnišče v Hotedršici, foto: S. K.)

tamoros-a (ubijalca Mavrov), na katerem je svetnik prikazan kot veliki branitelj krščanstva (običajno na konju in z mečem) pred muslimanskimi Mavri; te naj bi Španci premagali prav zaradi njegovega čudežnega prikazanja v legendarni bitki pri Claviju, ki naj bi se odvijala sredi 9. stoletja. Jakob velja za zavetnika Španije, vojakov, klobučarjev, romarjev, lekarnarjev, delavcev idr. Hotenjsko sliko bi lahko glede na analogije z drugimi deli pripisali Janezu Andreju Herrleinu (Andreas Herrlein).

Slikar je bil rojen v Kleinbarsdorfu na Würzburškem v Nemčiji okoli leta 1738. V sedemdesetih letih je prišel na Kranjsko, v Ljubljani je služboval kot učitelj risanja na normalki. V zadnji četrtini stoletja je bil osrednja osebnost med ljubljanskimi in tudi kranjskimi slikarji. Umrli je 1817. v Ljubljani. Njegovo slikarstvo je k nam prineslo nov, s klasicizmom prežet poznobaročni slog. Veliko njegovih del srečamo v cerkvah (v Ljubljani, Vipavi, Postojni, Kostanjevici na Krki, Slovenj Gradcu itd.), v med letoma 1773–1777 zgrajeni Grubarjevi palači v Ljubljani je v naslednjem desetletju na oboku stopnišča naslikal *Alegorijo trgovine, obrti in tehnike, njegove so tudi štiri vedute Ljubljane*. Uveljavil pa se je predvsem kot portretist meščanskega sloja in je mdr. upodobil 39 članov ljubljanskega strelskega društva, kateremu je od leta 1783 pripadal tudi sam. Pri teh portretih se je običajno držal enake šablone, in sicer so dopasno prikazani portretiranci v rahlem tričetrtinskem zasuku obrnjeni na svojo levo stran, s pogledom naravnost v gledalca, ozadje je nevtrarno. Tej shemi ustrezata tudi upodobitvi ljubljanskega livarja in zvonarja Janeza Jakoba Samasse ter njegove žene Frančiške. Obsežno zbirko Herrleinovih portretov hrani Mestni muzej v Ljubljani, kjer ob koncu letošnjega

leta pripravljajo razstavo o tem zanimivem in pomembnem poznobaročnem slikarju. Nekaj njegovih slik hranita tudi Narodna galerija (npr. *Venerino rojstvo*) in Narodni muzej v Ljubljani. Svetnikov obraz na naši sliki, ki tudi v sami postavitvi ne odstopa od Herrleinovih smernic za portrete, z nekoliko kumarastim ostrim nosom in našobljenimi ustnicami spominja npr. na sredinskega kralja na njegovi sliki Poklon sv. Treh kraljev v ljubljanski frančiškanski cerkvi, v koloritu s tipično herrleinovsko zlatorjavkastozeleno pa je zelo blizu sliki *Jakobovega povelečanja* iz apostolu posvečene župnijske cerkve v Kostanjevici na Krki. Sliko iz Hotedršice bi najverjetneje lahko datirali na konec 18. stoletja.

Na Logaškem Herrleinovih del z izjemo tu obravnavane slike ni ohranjenih. Vendar je prav v hotenjski župnijski cerkvi nekoč bil janzenistični križev pot, narejen po Herrleinovi predlogi, kupljen leta 1783 (1874 so ga zamenjali s Tavčarjevim po Führichovih predlogah). Od njega sta sredi 20. stoletja ostali le še 4. in 5. postaja, ki sta bili prav tako hranjeni v župnišču, a sta tudi ti dve sliki v zadnjih desetletjih izginili neznano kam. **Slika je še dodatno pomembna zato, ker je praktično edini ostanek slikarske opreme nekdanje cerkve, pred požarom.**

Slika apostola Jakoba Starejšega ne kaže večjih poškodb, vendar je neustrezna hramba v vlažnem prostoru pustila posledice in se nakazuje odstopanje barvne plasti od podlage. Zaenkrat bi jo bilo potrebno predvsem strokovno očistiti (pomemben korak k temu, da bi zasijala v vsej svoji lepoti) in jo premestiti v zanjo ustrezen prostor.

Simona Kermavnar

»BARVNA IZZIVANJA« – RAZSTAVA KOT IZZIV AVTORJEM

Se sprašujete zakaj? Ker se je tokrat pet dolgoletnih članov Društva likovnikov Logatec prvič predstavilo z deli v akrilni tehniki, ki so jih ustvarili pod budnim očesom mentorja Jurija Kravcova, akademskega slikarja, ki je pred leti prišel v Slovenijo, že nekaj časa pa je tudi član logaškega likovnega društva.

Jurij Kravcov: »Seveda ni isto, ali podajaš svoje znanje nekomu, ki je šele stopil v svet likovne umetnosti, ali pa nekomu, ki je že uveljavljen, dobro poznan po svojih delih. Tako jih je bilo treba samo še uvesti v skrivnosti akrilne tehnike.« »In na današnji razstavi so avtorji pokazali, da so se z njo dodobra spoprijateljili. Nastala je vrsta odličnih del, ki so vredna občudovanja,« jih je pohvalila likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn. Dodala pa je, da bo potrebne še kar nekaj kilometrine, da bodo dosegli ustvarjalni vrh.

Odprtje razstave je bilo na prav nič suh ponedeljek, 2. sušca, zvečer v Stekleni galeriji Večnamenske športne dvorane Logatec. Z Larino pesmijo in še nekaj drugimi sta občinstvo navdušili citrariki Brigita Nagode in Urša Rožmanec. Seveda je bilo poskrbljeno tudi za brbončice. Prireditev je finančno podprla Občina Logatec.

Besedilo in foto: Brane Pevec

Predsednik DLL Janez Ovsec (prvi z leve) s svojimi gostji in gostom

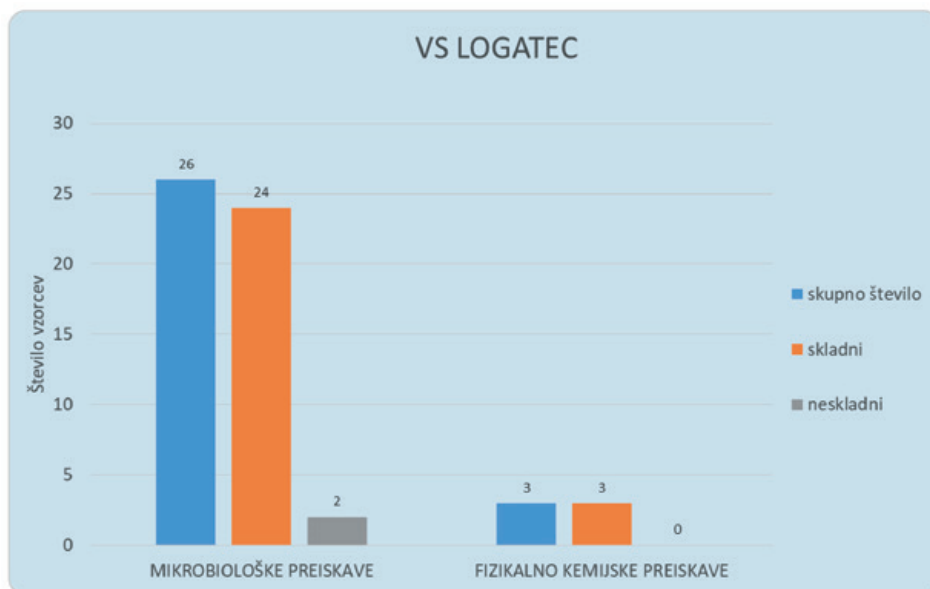
OSKRBA S PITNO VODO NA OBMOČJU LOGATECA V LETU 2019

V skladu s *Pravilnikom o pitni vodi* (Uradni list RS, št. 19/04 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15 in 51/17); v nadaljevanju *Pravilnik*) vas kot upravljavec vodovodnih omrežij v Občini Logatec obveščamo o rezultatih laboratorijskih preskusov pitne vode za leto 2019. Obvestilo je sestavljeno na podlagi poročila o spremljanju zdravstvene ustreznosti pitne vode na javnih vodovodnih sistemih Logatec, Rovte, Hotedršica, Medvedje Brdo, Laze – Jakovica, Grčarevec in Vrh Sv. Treh Kraljev za leto 2019.

Notranji nadzor in spremljanje stanja glede zdravstvene ustreznosti in skladnosti pitne vode na vodovodnih sistemih opravlja NLZOH - Center za okolje in zdravje, lokacija Ljubljana. Vzpostavljen je na osnovah internega *Pravilnika* o notranjem nadzoru pitne vode - HACCP, ki omogoča prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih agensov, ki lahko predstavljajo potencialno nevarnost za zdravje ljudi. *Pravilnik* določa izvajanje potrebnih ukrepov ter vzpostavljanje stalnega nadzora na tistih mestih (KKT - kritične kontrolne točke) v oskrbi s pitno vodo, kjer se tveganja lahko pojavijo. Zdravstveno ustreznost in skladnost pitne vode je NLZOH v okviru notranjega nadzora ocenjeval skladno s *Pravilnikom*, na podlagi rezultatov opravljenih mikrobioloških, fizikalno-kemijskih preskušanj, terenskih meritev, ogledov terena in vodooskrbnih objektov, delovanja naprav in učinkovitosti postopkov za pripravo pitne vode.

VODOVODNI SISTEM LOGATEC

Vodovodni sistem Logatec se s pitno vodo oskrbuje iz več vodnih virov (vodni viri Cuntova grapa, Kobalova grapa, Petkova

Graf 1: Prikaz skladnosti odvzetih vzorcev na vodovodnem sistemu Logatec s *Pravilnikom*

grapa). V sistemu prevladuje nepovršinski tip vode. Na sistemu se opravlja preventivni postopek dezinfekcije pitne vode z natrijevim hipokloritom (NaClO). V letu 2019 je bilo v okviru notranjega nadzora na vodovodnem sistemu Logatec za mikrobiološka preskušanja skupaj odvzetih 26 vzorcev pitne vode. Rezultati preskušanj so pokazali, da sta bila 2 (7,7 %) vzorca neskladna z zahtevami *Pravilnika*. Dva vzorca pitne vode sta bila neskladna z mikrobiološkimi zahtevami *Pravilnika*, in sicer zaradi ugotovitve povišane vsebnosti skupnega števila mikroorganizmov pri 22° C in 37° C. Odvzeta vzorca sta bila neskladna zaradi neustrezno vzdrževanega hišnega omrežja, zato smo lastnike le-teh pozvali k rednemu vzdrževanju vodovodnega omrežja. Za fizikalno-kemijska preskušanja so bili na mestih vzorčenja pri uporabnikih odvzeti trije vzorci pitne vode, vsi so bili skladni s *Pravilnikom*. V celotnem obdobju leta 2019 so bila na vodooskrbnih objektih izvajana redna tehnično vzdrževalna dela in sanitarno-higiensko vzdrževanje.

VODOVODNI SISTEM ROVTE

Vodovodni sistem Rovte se napaja iz enega vodnega vira (vrtina Zajele). V aprilu in maju so bila na vodnem viru izvedena sanacijska in vzdrževalna dela. Voda je podzemnega izvora. V letu 2019 smo v okviru notranjega nadzora za mikrobiološka preskušanja odvzeli skupaj 13 vzorcev pitne vode. Rezultati laboratorijskih preskusov so pokazali, da je bilo 7 (53,8 %) vzorcev neskladnih z mikrobiološkimi zahtevami *Pravilnika*.

V neustreznih vzorcih pitne vode je bila ugotovljena prisotnost koliformnih bakterij, v enem pa tudi prisotnost enterokokih bakterij. Zaradi velikega števila mikrobiološko neskladnih vzorcev pitne vode so bili izvedeni preventivni ukrepi, spiranje in dezinfekcija javnega vodovodnega sistema. Načrtovana je tudi predhodna obdelava pitne vode z UV svetlobo. Za fizikalno-kemijska preskušanja sta bila odvzeta dva vzorca pitne vode, ki sta glede na obseg opravljenih preskušanj ustrezala zahtevam *Pravilnika*.

**VODOVODNI SISTEM
HOTEDRŠICA**

Sistem se s pitno vodo oskrbuje iz dveh vodnih virov (vrtina Hotedršica 1 in Hotedršica 2). Na sistemu se opravlja preventivno kloriranje pitne vode z natrijevim hipokloritom (NaClO), drugih postopkov priprave ni. V letu 2019 smo v okviru notranjega nadzora za mikrobiološka preskušanja odvzeli skupaj 15 vzorcev pitne vode. Rezultati mikrobioloških preskušanj so pokazali, da so bili 4 (26,7 %) vzorci pitne vode neskladni z mikrobiološkimi zahtevami *Pravilnika*, v vseh neskladnih vzorcih je bila ugotovljena prisotnost koliformnih bakterij. Skladno s priporočilom smo izvedli spiranje in dezinfekcijo javnega vodovodnega sistema. Za fizikalno-kemijska preskušanja sta bila odvzeta dva vzorca pitne vode, ki sta glede na obseg opravljenih preskušanj ustrezala zahtevam *Pravilnika*.

**VODOVODNI SISTEM MEDVEDJE
BRDO**

Vodovodni sistem se oskrbuje s pitno vodo iz enega vodnega vira (vrtina Medvedje Brdo). Voda je podzemnega izvora. Na sistemu se izvaja postopek dezinfekcije pitne vode z UV napravo. Za mikrobiološka preskušanja je bilo v letu 2019 odvzetih skupaj 11 vzorcev pitne vode. Rezultati so pokazali, da je bilo vseh 11 vzorcev pitne vode skladnih z zahtevami *Pravilnika o pitni vodi*. Za fizikalno-kemijska preskušanja je bil odvzet en vzorec pitne vode ki je glede na obseg opravljenih preskušanj ustrezal zahtevam *Pravilnika*.

**VODOVODNI SISTEM LAZE –
JAKOVICA**

Sistem se s pitno vodo oskrbuje iz enega vodnega vira. Na sistemu se opravljata dva postopka priprave pitne vode (filtracija in

UV dezinfekcija). V letu 2019 je bilo za mikrobiološka preskušanja odvzetih skupaj 14 vzorcev pitne vode. Štirje (28,6%) so bili neskladni z mikrobiološkimi zahtevami *Pravilnika*. V neustreznih vzorcih pitne vode je bila ugotovljena prisotnost koliformnih bakterij. Skladno s priporočilom smo izvedli spiranje in dezinfekcijo javnega vodovodnega sistema. Za fizikalno-kemijska preskušanja sta bila odvzeta dva vzorca pitne vode, ki sta glede na obseg opravljenih preskušanj ustrezala zahtevam *Pravilnika*.

**VODOVODNI SISTEM
GRČAREVEC**

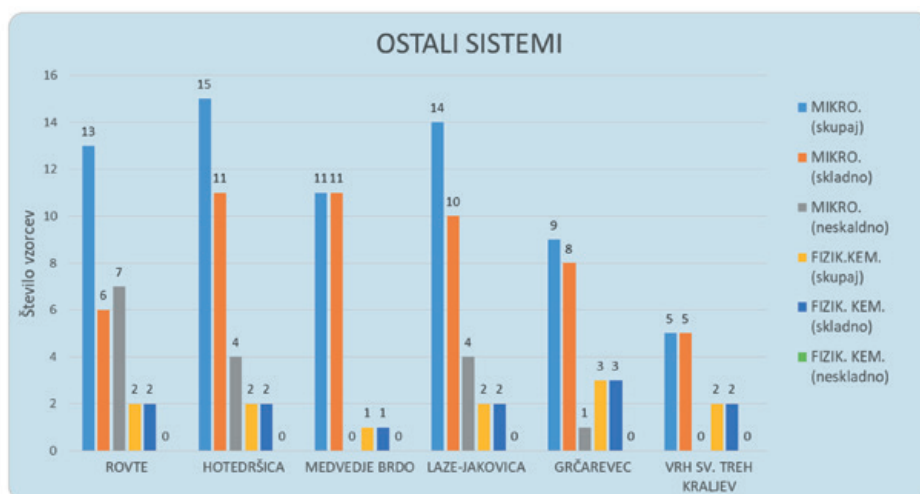
Oskrba vodovodnega sistema s pitno vodo poteka iz vrtine Brana, ki napaja tudi del vodovodnega sistema Logatec. Stara vrtina Grčarevec ni več v uporabi. Na sistemu Grčarevec se opravlja postopek dezinfekcije pitne vode z natrijevim hipokloritom (NaClO). V letu 2019 je bilo za mikrobiološka preizkušanja odvzetih skupaj devet vzorcev vode. En vzorec je bil neskladen z mikrobiološkimi zahtevami *Pravilnika*, v njem je bila ugotovljena prisotnost kolifor-

mnih bakterij. Skladno s priporočilom smo izvedli spiranje in dezinfekcijo javnega vodovodnega sistema. Za fizikalno-kemijska preskušanja so bili odvzeti trije vzorci pitne vode, glede na obseg opravljenih preskušanj so vsi ustrezali zahtevam *Pravilnika*.

**VODOVODNI SISTEM VRH SV.
TREH KRALJEV**

Oskrba vodovodnega sistema s pitno vodo poteka iz enega vodnega vira (vrtina Vrh Sv. Treh Kraljev). Na sistemu se opravlja oksidacija s kalijevim permanganatom (KMnO₄), filtracija pitne vode in dezinfekcija z natrijevim hipokloritom (NaClO). V letu 2019 je bilo za mikrobiološka preskušanja odvzetih skupaj pet vzorcev pitne vode. Rezultati mikrobioloških preskušanj so pokazali, da so bili vsi vzorci pitne vode skladni z zahtevami *Pravilnika o pitni vodi*. Za fizikalno-kemijska preskušanja sta bila odvzeta dva vzorca pitne vode. Rezultati preskušanj so pokazali, da sta bila oba skladna z zahtevami *Pravilnika*.

Komunalno podjetje Logatec, d.o.o.

Graf 2: Prikaz skladnosti odvzetih vzorcev na vodovodnem sistemu Rovte, Hotedršica, Medvedje Brdo, Laze – Jakovica, Grčarevec, Vrh Sv. Treh Kraljev s *Pravilnikom*

VODOVODNI SISTEMI V LOGATCU USPEŠNO POVEZANI

Oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljanice, Občina Logatec

Vodovodni sistem Logatec je po obsegu največji v logaški občini. V večjem delu je to vejičast vodovodni sistem, ki je ločen na tri različne sisteme glede na vodni vir. Ti sistemi so med seboj povezani tako, da je možna medsebojna povezava preko različnih regulacijskih elementov.

Sistem oskrbuje s pitno vodo prebivalstvo celotnega naselja Logatec, Kalce, del naselja Log – Zaplana in naselja Petkovec ter nekaj večjih industrijskih uporabnikov. Vodovodni sistem se napaja iz več zajetij, ki gravitacijsko napajajo sistem. Različni vodni viri in etapna gradnja so oblikovali sistem tako, da se pretežno nahaja v treh tlačnih conah: visoka, srednja in nizka cona. Pri tem je treba poudariti, da je omenjena razdelitev na tlačne cone samo okvirna in namenjena enostavnejšemu razumevanju vodovodnega sistema Logatec, saj so posamezne tlačne cone medsebojno povezane preko razbremenilnih ventilov, hkrati pa so znotraj nekaterih tlačnih con

(visokotlačna cona) še podcone, povezane z redukcijskimi ventili. Te cone so nižinska tlačna cona z zajetjem v Cuntovi grapi, višinska tlačna cona Brana, višinska tlačna cona Obrtne cone Logatec, srednja tlačna cona Kobalova grapa in srednja tlačna cona, imenovana Turkova grapa, z zajetji Beber in Novak.

Vodovodni sistem Rovte je vejičast sistem in se napaja iz enega vodnega vira, to je vrtina v Zajelah. Del obstoječega vodovodnega sistema je vodohran Rovte, preko katerega se s pitno vodo oskrbuje prebivalce naselja Rovte.

Vodovodni sistem Grčarevec je vejičast in se napaja iz vrtine. V sistemu je vodohran Grčarevec, vodovodni sistem oskrbuje s pitno vodo samo prebivalce naselja Grčarevec. Pri posameznih objektih so še vedno v uporabi kapnice. Problem pa predstavlja majhna izdatnosti vira, ki ne zagotavlja oskrbe s pitno vodo v primeru pozidave vseh nezazidanih stavbnih zemljišč.

Vodovodni sistem Laze – Jakovica je vejičast in se napaja iz vrtine Podgora. V sistemu je vodohran Jakovica, vodovodni sistem pa oskrbuje s pitno vodo prebivalce naselij Laze in Jakovica. Tudi tu je pri posameznih objektih še vedno v uporabi kapnica.

Vodovodni sistem občin Postojna in Pivka je bil v preteklosti ločen od sistema Logatec in je skoraj v celoti odvisen od enega vodnega vira, Malnov pri Planini. Novogradnja, rekonstrukcija in povezava vodovodnih sistemov

Zametki novogradnje in rekonstrukcije vodovodnih sistemov v občini Logatec segajo v leto 2001, ko so na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani izdelali študijo z naslovom Hidravlični model vodovodnega sistema Logatec. V okviru te študije je bila opravljena analiza obratovanja takratnega obstoječega vodovodnega sistema in možnost širitve sistema na nove uporabnike. Že takrat so

Vodovod Sekirica

ugotovili, da je vodovodni sistem obratoval na meji zmogljivosti, kjer je glavno omejitev predstavljala izdatnost vodnih virov. Namen študije je bil nadaljnji razvoj vodovodnega sistema Logatec.

V nadaljnjih študijah, dokumentu identifikacije investicijskega projekta v letu 2010, idejni in predinvesticijski zasnovi v letu 2011, hidravlični študiji in idejnem projektu v letu 2012 so bila na podlagi projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja v letu 2013 pridobljena pravnomočna gradbena dovoljenja za projekte vodohran Sekirica in povezovalni cevovod, primarni vodovod Logatec – Grčarevec – Laze, primarni vodovod Rovte – Logatec ter povezovalni vodovod Laze – Postojna – Pivka.

Investicijski program za skupino občin je bil izdelan v letu 2015. Odločitev Ministrstva RS za okolje in prostor o podpori in sklep o sofinanciranju občin je bil izdan v letu 2015 za skupino občin Brezovica, Log-
-Dragomer, Logatec, Postojna in Škofljica. Občina Logatec je tako v letu 2015 izvedla razpis za gradnjo predmetnega projekta in v začetku leta 2016 podpisala pogodbo z izvajalcem gradbenih del ter nadzornikom nad gradnjo. Do leta 2020 so bila vsa gradbena dela uspešno dokončana, pridobljena so bila tudi uporabna dovoljenja. Celoten

Črpališče Zajele

projekt je bil zgrajen v vrednosti nekaj manj kot štiri milijone evrov brez DDV in vsebuje v nadaljevanju našete objekte.

Vodohran Sekirica je armirano betonski objekt, ki ga sestavljata dve vodni celici, vsaka premera 500 m³, in armaturna ko-

mora. Povezan je je z obstoječim vodovodom v dveh smereh, proti Tičnici in proti Sončnemu Logu. Skupna dolžina cevovoda s pripadajočimi objekti meri 1.780 m, premer cevovoda je 250 mm. Na ta način je rešen problem nihanja tlakov in požarne vode na območju Martinj Hriba.

Črpališče Zajele – izkop

Vodovod Sekirica

Vodovodni sistem Rovte in Logatec sta povezana s primarnim vodovodom Petkovec, premera 100 mm in 150 mm, v skupni dolžini 4.727 m. To je tudi osnova za nadaljevanje gradnje sekundarnega vodovoda Petkovec in posledično priključitve prebivalcev Petkovec na javno vodovodno omrežje. V tem sklopu se je obnovilo črpališče Zajele, podvojila se je možnost črpanja vode na sedanjih 8 l/s.

V preteklosti ločeni vodovodni sistemi Logatec, Grčarevec, Laze in Jakovica so zdaj povezani s primarnim vodovodom Grčarevec – Laze – Jakovica. Dva vodovodna odseka premera 150 mm merita 1.743,5 m in 3.325,8 m, skupaj torej 5.069,3 m.

Z izgradnjo vodovoda Laze – Postojna – Pivka pa je vzpostavljen nov sistem, preko katerega se lahko izmenjuje voda med ob-

činama Logatec in Postojna. Ta vodovod leži med Podgoro in naseljem Liplje, dolžina trase meri 1.445,1 m, premer cevovoda pa je 150 mm.

Skupna dolžina novozgrajenega vodovoda je 13.022 m. Gradnja je zaključena, posamezni vodovodni sistemi so zdaj uspešno povezani med sabo.

Občinska uprava

Foto: izvajalec gradbenih del

V VODI NA OBMOČJU KRAJEVNE SKUPNOSTI TABOR MANJ KLORA

V zadnjih dveh letih je v vodovodno omrežje, ki se oskrbuje iz vrtin »Brana« in »Petkova grapa«, zašlo večje število mikroorganizmov, tako da je bilo treba vodo dezinficirati. Komunalno podjetje Logatec je za pripravo neoporečne vode uporabilo »klor« (Natrijev hipoklorid - NaClO). Le tako pripravljena voda naj bi bila primerna za pitje in umivanje. Vendar pa znanstveniki in zdravniki opozarjajo, da ima dolgoročna izpostavljenost in uživanje klorirane vode nevarne stranske učinke.

Klor povzroča izsušenost kože, alergijske reakcije, srbečico ter poškoduje lasišče. Lahko pospeši tudi težave z astmo, slabo cirkulacijo srca in ožilja.

V izogib naštetim nevarnostim, ki jih lahko povzroča klor, so se v KP Logatec odločili, da vodo pripravijo z UV dezinfektorjem (naprava za pripravo vode s pomočjo ultravijoličnih žarkov na izvoru). Kljub temu pa so me iz KP Logatec opozorili, da se bo ob izrednih dogodkih, kot so večji vzdrževalni posegi v omrežje in morebitne ugotovitve onesnaženja omrežja, izvedla dezinfekcija s pomočjo klora, vendar so to kratkotrajni ukrepi.

S tem posegom imamo krajan, ki živimo na Gorenjski cesti-del, Grajski poti-del, Strmica-del, Režiška cesta-del in Lipica-del, ter cele Kalce in Grčarevec ponovno vodo brez klora.

Za odpravo kloriranja vode se je vseskozi zavzemal tudi naš krajan Mirko Šemrov iz Kalc, ki je bil član Nadzornega sveta KP Logatec v prejšnjem mandatu.

Naj pa še izpostavim, da je tudi v KS Tabor še kar nekaj hiš, če ne zaselkov, brez vodovodnega omrežja in upam, da bodo v prihodnosti tudi le-ti dobili vodovod ali vsaj kakšno alternativo.

Na koncu pa se v imenu krajanov KS Tabor, ki imamo zdaj neoporečno vodo (BREZ KLORA), zahvaljujem Komunalnemu podjetju Logatec in Občini Logatec, da sta v dobrobit krajanov rešila opisani problem.

*Florijan Masle,
Krajevna skupnost Tabor*

Tržnica Logatec zopet odprta

Zaradi izrednih razmer bo obratovanje nekoliko prilagojeno. Ponudniki na tržnici bodo samo iz občine Logatec. Prodajalce in kupce prosimo, da upoštevate že znane varnostne ukrepe, uporabljajte rokavice in tudi maske, če z njimi razpolagate. Za vsako stojnico bo posebna čakalna vrsta. **Ko opravite nakup na eni stojnici, se postavite v vrsto za drugo. NE PARKIRAJTE PRED STOJNICAMI.**

OBRATOVALNI ČAS:

SOBOTA: 7:30 – 12:00 (od 28. marca do preklica)

SREDA: 14:00 – 18:00 (od 1. aprila do preklica)

V izogib zbiranja velike skupine kupcev smo uvedli dodaten tržni dan ob sredah.

Občinska uprava

informacije:

matjaz.kurent@kp-logatec.si – 041-370-247

matjaz.martinsek@logatec.si – 01-7590-606

Foto: arhiv LN

ZOBNI RENTGEN
VRHNIKA

Pritličje ZD Vrhnika, cesta 6. maja 11, 1360 Vrhnika.

Telefon: 01/75 55 143

Strokovno, hitro in ugodno digitalno slikanje zob brez naročanja in čakalnih dob.

Za paciente napotene od zobozdravnikov ZD Logatec in ZD Vrhnika, je rentgensko slikanje brezplačno.

Dostop in slikanje je omogočeno tudi starejšim in osebam na invalidskem vozičku.

<u>Delovni čas:</u>	ponedeljek:	10 ^h - 19 ^h
	torek:	7 ^h - 16 ^h
	sreda:	7 ^h - 16 ^h
	četrtek:	10 ^h - 19 ^h
	petek:	7 ^h - 14 ^h

Pokličite in obiščite nas. Veselimo se vašega obiska!

Sto let kina v Logatcu, pomembne obletnice in nova dejstva o kinu (6) KINO SOKOL DOL. LOGATEC OD 1926. DO 1935

Pri pregledu zapisnikov sej upravnega odbora (UO) Sokolskega društva Dolenji Logatec (hrani jih Zgod. arhiv Ljubljana) in občnih zborov (OZ) dobimo približno sliko delovanja kina v tem obdobju. (Manjkajo pa zapisniki sej UO od 12. 10. 1926 do 20. 01. 1933.) **Leta 1926: Zapisnik (z.) 1. izr. odb. seje (IOS), 19. 01.:** »V dalje bode kino posloval – igral ob nadzorovanju vednosti odbora. (...)

Radi filma nadaljevanje III. in IV. del »Beli jezdec« (verjetno The White Rider, 1920 <https://www.imdb.com/title/tt0203196/> (film o Ku Klux Klan-u)) gre jutri br. dr. Papež h g. Kokolju? in prosi da nam istega dobavijo za 24. t.m.« **Z. 2. IOS, 11. 02.:** »Predlog br. staroste je, da zopet začne poslovati kino in prihodnja predstava naj bi bila 21. t.m. (tega meseca, op. p.). (...) br. De Gleria preskrbi film.« **Z. 5. IOS, 19. 04.:** Kino konzorcij je zaradi boljšega poslovanja ustanovil predsedstvo, tajnika: »kdo in kje se bodo sposojali filmi, reditelji, itd.« **Z. 8. IOS, 09. 09.:** Določili so program za zimsko serijo gledaliških in »v prvi vrsti glede kino – predstav«.

Na določene nedelje in praznike je bila dvorana od oktobra do konca decembra rezervirana za kino. »Br. De Gleria poroča, da je radi izposojevanja filmov govoril z najboljšo firmo te vrste in da kino predstave začnejo drugi mesec.« **1928: Z. 19. rednega občnega zbora (ROZ), 15. 01.:** »Sedanji odbor je tudi začel s kino predstavami, katere se predvajajo 3 krat na teden (...).« **1929: Z. 20. ROZ, 06. 01.:** Brat Vouk, funkcionar kino koncesije poroča, da je njihova lastnina: »kino aparat s kabino, klavir, mize in stoli (...).« in svetu-

je, naj se na inventar pazi, klavir pa zaklepa. **1931: Z. 2. glavne skupščine Sokola Kraljevine Jugoslavije (GSKJ), 06. 01.:** Br. prosvetar Leopold Punčuh je poročal o posameznih odsekih: »3) kino odsekom, ki je predvajal 30 znanstvenih oziroma zabavnih filmov. **1932: Z. 3. GSKJ 17. 01.:** »V sokolskem kinu se tekom leta predvajalo 32 filmov, med njimi 2 kulturna. (...) Predvajanje kulturnih filmov je bilo onemogočeno, ker se teh filmov ni moglo dobiti.« **1933: Z. 25. ROZ Sokolskega društva v Dolenjem Logatcu, 06. 01.:** »(...) br. prosvetar Mihič (...)

V mesecih oktobru, novembru in decembru pret. leta je priredilo društvo (...) 5 filmskih predstav. (...). **Z. 4. redne odb. seje (ROS), 10. 04.:** Marca je bilo 6 kino predstav. »Br. Vilar poroča, da so neznani zlikovci vdrli v kinokabino in povzročili nekaj škode.« **Z. 11. ROS, 15. 11.:** »Oglasil se je pri njemu (br. prosv. Denu, op. p.) zastopnik tvrdke (podjetja, op. p.) Paramount film v zadevi dobave filmov, vendar ne priporoča, da ostanemo s tvrdko v stikih.« **Z. 12. ROS, 11. 12.:** »Glede preureditve kino – aparata je prejel (br. Poharc, op. p.) z več strani razne ponudbe. **K tej točki poroča br. Vilar, da bi stala preureditev naprave za zvočne filme približno 12.000 dinarjev.**

1934: Z. 26. ROZ, 06. 01.: »3) Odsek za kino je priredil 20 predstav. Obisk je bil dovoljen. S preureditvijo električne napeljave je nastal zastoj. Ker bi preureditev aparature stala približno Din 2000, **smo se začeli baviti z načrtom naprave zvočnega filma.**« **Z. 1. redne seje upr. odb (RSUO), 12. 01.:** Ustanovitev odsekov: »za odsek za kino br. Vouk Huberta«.

»(...) Kino. – **Uprava je v načelu za napravo zvočne aparature.** Poseben odsek je bil zadolžen za realizacijo te zamisli. **Z. 2. RSUO, 27. 01.:** Odsek za kino je bil zadolžen, da izbere najboljšega ponudnika. Aparaturo so izplačevali po četrtinah: »2) **drugo četrtino**, ko društvo aparat prevzame, kot prevzem se smatra dan po dvakratni brezhibni predstavi zvočnega filma. Dokler aparat ne deluje brezhibno, se ne prevzame. (...)

Garancija mora trajati najmanj eno leto.« **3. RSUO, 17. 02.:** Br. Vouk predoči predračun stroškov nabave zvočne kino aparature. Sestavi termine za predvajanje filmov. **Z. 4. RSUO, 06. 03.:** Ni poročila odseka za kino, ker brat Vouk ni bil prisoten, zato ni podatka za katere filme je šlo (se nanaša tudi na **prvo predstavo zvočnega filma**). »(...) uprava sklene, da se izplača dobavitelja, ako bo prihodnja predstava dne 10. in 11. t.m. brezhibna, ostali v izplačilo zapadli del pogojene vsote.« **Z. 5. RSUO, 10. 04.:** »Br. prosvetar Štravs je poročal, da je bila **24. februarja 1934 prva predstava zvočnega filma**. Več o tem je napisano v Logaških novicah, sept. 2019, št. 7, na str. 24. <https://d2rpb10jy944s.cloudfront.net/IZBOR/LOGASKE%20NOVICE/2019/9.pdf>

Štravs je predlagal, naj odsek za kino uredi rezerviranje sedežev na drugačen način, saj so bile na zadnji predstavi pritožbe. Predprodaja vstopnic br. Vouk. Sklep uprave, »da določi pomagača kinooperaterju le ona sama, ne pa operater.« (...) »Odsek za kino naj operaterja opozori, naj pri predstavah pazi, da ne bodo slike slabo vidne, zvoki hreščéči in po četrt ure pavz radi trganja filmov.« Ključ od kino kabine

ima hišnik. Predstav v marcu je bilo 7. Z. 1. izr. seje UO, 17. 04.: Obravnava incidenta na seji za kino 12. 04. zaradi revizijskega pregleda blagajne. Z. 6. RSUO, 08. 05.: Stalna dovolilnica za kinematografsko obrt (izstavila *Kraljevska banska uprava* Dravske banovine v Ljubljani pod št. VIII No 647/2). Poslovodja Blaž Smole, operater Karl Vilar. Obračun stroškov zidanja kabine ter s firmo »Radioval« iz Ljubljane, ki je zvočno aparaturo dobavila in montirala. »Filmi so naročeni do konca t.l. Slede še: **Tarzan, Sestra Katarina, Srečna srca, Ljubica in V znamenju križa.**« Z. 8. RSUO, 19. 06.: Br. Vouk je pripomnil, da je odsek obvezan odigrati še 20 filmov. Z. 9. RSUO, 10. 07.: Br. Mlakar: »Tvrdba »Jugofilm« v Zagrebu nam je poslala vzorec perforiranega, z azbestom impregniranega platna (za namen nakupa kino platna, op. .)« Z. 10. RSUO, 07. 08.: »Termini za kino so določeni. Br. Mlakar poroča, da je bil film »Bela sestra« uprizorjen preteklo soboto 4. t.m. s skrajno malomarnostjo in se predlaga, da se honorar za navedeno predstavo ne izplača. Kot posledica tega je bil tudi nedeljski obisk kina slab.« Z. 11. RSUO: Pri firmi Radioval so kupili zvočnik za kino aparat Körting. (...) Operater Vilar ni odgovarjal za zadnjo slabo predstavo, ker je bila kino kabina odprta z vitrihom! (vlom). Z. 12. RSUO, 02.10.: Ponudba za včlanitev v Savez bioskopa (Zveza kinematografov, op. p.). Br. Legat je podpisal pogodbo z »Jugofilmom« za dobavo filmov. Spet problemi s ključem. »Br. Hodnik Viktor napravi takoj novo ključavnico znamke »Wertheim« na kabino.« Z. 14. RSUO, 11.12.: Slab obisk, majhni prihodki, vprašanje honorarjev operaterju. Izpit za operaterja je opravil tudi Lojze Moljk. (se nadaljuje)

Gvido Komar

METRO GOLDWYN MAYER
prikazuje
JEAN HARLOW
u filmu
DEMON ŽENA
(RED HEADED WOMAN)

Prema knjizi „Red Headed Woman“
od Katherine Brush e Scenario napisala
Anita Loos e Režija: JACK CONWAY
Fotografija: HAROLD ROSSON

OS O B E :
Lil Andrews Henry Stephenson
Bill Legendre in Chester Morris
William Legendre sr. Lewis Stone
Irena Lella Hyams
Sally Una Merkel
Gaerste Henry Stephenson

I Z S A D R Ž A J A :
Lil, crvenokosa i zavodljiva ljepotica, lakomisljena je i ima naročite nazore o muskarcima. Njezin šef, Bill Legendre, sretno je oženjen s Irenom, ali Lil se zaljubi u njega i odluci, da razori njegov brak i da ga osvoji. Velikom ratiniranošću uspije Lili da razista razori taj brak, a onda prisiti Billa da je uzme za ženu. Medjutim društvo je prezire i ne moze joj nikako da oprostí način na koji je postala Billovom ženom. Lil se iznevjeri Billu s bogatašem Gaerstem samo zato, jer je on ugledan i jer se nada da ce pomoću njegovog upliva prisiliti ljude iz društva da dodju k njoj u posjet. Ona kasnije uvidi da svi Irenu više štiju nego nju pa izazove skandal. Stari Legendre sa lje poslije toga u New York, tobože da odmori živce. Lil živi u New Yorku sa Gaerstem, kojega vara s njegovim soferom Albertom, Bill, koji je dao slijediti Lil dokaze Gaersta-u da ga Lil vara, a onda se, ne javivši se Lili, vrati kući. Gaerste izbaci Lil i Alberta iz kuće i Lil koja misli da Bill ništa ne zna, vrati se k njemu. Tu vidi Lil da se Bill pomirio s Irenom i u bijesu puca na njega a onda bježi.
Bill uzima Irenu opet za ženu i poslije nekojke godina odlazi s njom u Paris. Tu vidi na nekim trkama Lil u društvu njezinog starijeg, bogatog prijatelja, okruzienu obožavateljima, slavnu i zavodljivu, Albert joj je opet sofer . . .

KINO SOKOL
DOL. LOGATEC
15 mi 16. V. 35.

JEAN HARLOW

»METRO GOLDWYN MAYER prikazuje JEAN HARLOW u filmu **DEMON ŽENA**« (Rdečelaska, orig. *Red Headed Woman*, »and stars Jean Harlow as a woman who uses sex to advance her social position«. J. H. je bila seks simbol 1930-ih). Vir: Arhiv RS, SI AS 134

Erasmus+

PO DELOVNE IZKUŠNJE V NEMČIJO

V šolskem letu 2019/20 se je na Gimnaziji Jurija Vege Idrija začel tretji Erasmus+ KA102 z naslovom Razvijanje mednarodne poklicne kompetence, s katerim želi šola razvijati omenjene kompetence dijakov in izboljšati prepoznavnost v širšem okolju, predvsem na račun prilagajanja in ponujanja vsebin, ki bodo v okviru izobraževalnih programov najbolj zadovoljevale potrebe trga znanja in dela. Projekt poteka v sodelovanju s koncernom Kolektor ter korporacijo Hidria, natančneje, z njihovimi podjetji v Nemčiji.

V okviru projekta smo se 12. januarja 2020 trije dijaki programa mehatronik operater, med njimi tudi spodaj podpisani Logatčan, odpravili na tritedensko praktično izobraževanje v Nemčijo. Po desetih urah vožnje z vlakom smo s spremljevalcem Andrejem Kavčičem (učiteljem praktičnega pouka na šoli) prispeli na postajo v Vaihngen an der Enz. Tam nas je prevzel naš mentor g. Hladnik iz podjetja Hidria Bausch in nas povabil na večerjo, nato pa nas je odpeljal do našega stanovanja. Nastanjeni smo bili na robu mesta, z nami pa je stanoval še študent, ki se tam prav tako izobražuje.

V podjetju smo na tri dni zamenjali postajo, tako da smo spoznali delo v proizvodnji, merilnici, orodjarni, tehnologiji in vzdrževanju. Imeli smo svojega mentorja, ki nam je razložil, kako poteka delo. Delovna mesta so zelo urejena in pospravljena. Vzdušje je sproščeno, za razliko od nas pa v osemurni delovnik nimajo vštete

malice, lahko pa si jo vzamejo do ene ure. V podjetju vsak teden zamenjajo delovno postajo, da delo ne bi postalo monotono. Poleg tega pa se samo delo in organizacija bistveno ne razlikujeta od našega. Veliko smo se pogovarjali tudi z zaposlenimi. Povedali so nam, kaj si je v mestu vredno ogledati, predlagali pa so tudi nekaj jedi, ki so pri njih priljubljene. Zelo so mi bile všeč stuttgartske suhe klobase. Večina se jih je bila pripravljena pogovarjati z nami in se tudi pošaliti. Sporazumevali smo se samo v angleščini ali pa kar z rokami in nogami, če drugače ni šlo. Na splošno sem bil pozitivno presenečen nad odnosom delavcev, ki so nam poskušali razložiti ali pokazati, kako kakšen stroj dela in kako ravnati z njim, čeprav nismo znali nemško.

V prostem času smo se z vlakom velikokrat odpravili v Stuttgart. Od tam smo pot nadaljevali peš ali pa s podzemno železnico. Ta je speljana po vsem mestu, med postajami je največ 15 minut hoje. Ogledali smo si različne znamenitosti, poskusili pa smo tudi lokalno hrano in pijačo. Od znamenitosti je bil med najzanimivejšimi zaviti stolp (der Killesbergturm), ki spominja na vijačnico in se nahaja v parku Killesberg. Z njega smo videli velik del Stuttgarta. Veliko smo si obetali od palače Ludwigsburg, a je bila ta zaradi prenove procelja ograjena. Všeč so nam bile železniške postaje, saj so po večini starinske in obnovljene. Mesto smo videli tako podnevi kot tudi ponoči.

Mislim, da je bilo za vse tri opravljanje praktičnega izobraževanja v Nemčiji pozitivna izkušnja. Predvsem so se nam zdeli zanimivi različni pristopi do določenih izzivov, in odnos med zaposlenimi. Izkušnja je bila posebna tudi zaradi sporazumevanja v tujem jeziku. Znanje, ki sem ga odnesel, bom lahko koristno uporabil tudi pri nas.

Besedilo in foto: Jakob Gosar

PRAVLJIČNO POPOLDNE NA MEDVEDJEM BRDU

V KUD Medvedje Brdo smo se domislili, da bi poleg igre na prostem, ki jo pripravimo vsako leto v avgustu, organizirali še nekaj za naše najmlajše. Tako smo se odločili pripraviti pravljичno popoldne, ki smo ga izvedli sredi februarja v gasilskem domu na Medvedjem Brdu.

Naš član Roman Treven iz Hotedršice, ki v prostem času piše dramska dela, poezijo in prozo za otroke, je za dogodek pripravil dve svoji deli z naslovom Hotenjski zmaj

in Ples svetlobe. Pripovedovanje zgodb smo otrokom popestrili s kamišibajem. Nato pa smo skupaj z animatorkama Re-

beko Cigale in Karin Žerjal pripravili še ustvarjalni program. Vsak otrok si je lahko izdelal svojega "hotenjskega zmaja", ki bruha ogenj.

Veseli smo, da se je srečanja udeležilo kar dvajset otrok, še posebej pa tega, da so odhajali z nasmeškom na obrazu in z vprašanjem: "Kdaj bo pa naslednjič pravljичno popoldne?"

Potrudili se bomo, da čimprej, saj se nam zdi prav, da kulturo, znanje in običaje prenašamo na naše najmlajše.

Urša Rožmanc

LOKALNO PRIDELANA, PREDVSEM PA VARNA IN ZDRAVA HRANA

Logatčan dr. Janez Posedi je bil rojen v Frankfurtu (Nemčija). Študiral je na Univerzi v Ljubljani, kjer je na Veterinarski fakulteti pridobil naziv doktor veterinarske medicine ter kasneje še znanstvena magistririj in doktorat. Njegovo strokovno in poklicno pot je zaznamovala veterina, od specializiranih področij tuberkuloze, parazitologije, molekularne helmintologije in mikrobiologije. Vmes je skočil še v delovanje sindikatov in bil predsednik konfederacije sindikatov Pergam. Zadnjih pet let je bil prvi mož uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, zato bo rdeča nit tokratnega pogovora lokalna, zdrava in varna hrana. Ravno danes (op. p. 15. 3. 2020) pa se vrača na Nacionalni veterinarski inštitut na Veterinarski fakulteti v Ljubljani.

Dr. Posedi, varna ali zdrava hrana?

Včasih so rekli, da je vse zdravo, če zdrav ješ. No, danes temu ni več tako. V bistvu definicije zdrave hrane ne poznam. Poznam pa definicijo varne hrane, ki velja za Evropsko unijo, torej varna hrana.

Kdo pri vas doma odloča o tem, kakšno hrano kupujete?

Praviloma sem jaz tisti, ki odloča, ker doma pravijo, da jaz raje zahajam v trgovine kot drugi domači. Verjetno to res drži, sem si pa zadnjih pet let intenzivneje ogledoval hrano v trgovinah, tudi tisto, ki je nisem kupil. Šlo je predvsem za radovednost.

Kako varno hrano jemo Slovenci in ali je ta boljša kot drugod po EU?

Standardi varne hrane so v Evropski uniji

enotni. Pravni okvir je enak, se pa države članice razlikujejo v tem, kako je organiziran nadzor. Za varnost živil (hrane) so odgovorni nosilci dejavnosti (proizvajalci, pridelovalci), država pa zagotavlja nadzor nad izvajanjem predpisov. Proizvajalci in pridelovalci so temelj sistema in od njih je odvisno, kako dobro obvladujejo tveganja. V zadnjih letih je opaziti, da je znanja pri njih o teh vsebinah vedno manj. Lani je Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ob prvi obeležitvi svetovnega dneva varne hrane, 7. junija, pod pokroviteljstvom predsednika Državnega sveta RS Alojza Kovšce organizirala odmeven posvet ravno na temo kako okrepiti izobraževanje na področju varne hrane predvsem pri tistih, ki s hrano delajo. Zaključek je bil, da bi bilo najbolje, če bi spet uvedli

higienski minimum (obvezna izobraževanja in preverjanja znanja za tiste, ki delajo z živili).

Po katerih lokalnih pridelkih in izdelkih najraje posegata? Kako pomembna je domača hrana?

V bistvu po vseh, če so dosegljivi v trgovini. Na tržnice in na kmetije pa zaenkrat ne hodim, za to bi potreboval čas, ki ga do sedaj nisem imel. Zelo rad imam mesne izdelke, ki se proizvajajo v Sloveniji tradicionalno. Ko sem začel delati, sem imel teren po vsej Sloveniji in povsod se najdejo kakšne posebnosti. Domače? To je tak pojem, ki ga vsak po svoje razume. Imamo velike živilske obrate, ki imajo veliko »domačega«. Za mene je domače tisto, kar je »napravljeno« iz surovin, ki jih je pridelal slovenski kmet. Pa pri tem ne mislim, da bi moral biti poper pridelan v Sloveniji. Tako da je »domačega« po mojem standardu bolj malo, zato praviloma posegam po izdelkih slovenske živilske industrije.

Logatec sodi v območje z omejenimi naravnimi dejavniki za kmetijstvo. Slednje je zaradi neugodnih pedoloških in klimatskih razmer v pretežni meri slabo razvito. Produktivnost travinja je nizka. Kje vi vidite izzive in priložnosti v Logatcu na področju kmetijstva?

Tukaj vas moram malo razočarati. Nisem strokovnjak na tem področju, smo pa pri nas doma kmetovali, tako da lahko povem, kaj bi počel na podlagi lastnih izkušenj, če bi imel priložnost. Živinoreja, taka kot jo poznamo danes, bo v tem ali naslednjem desetletju izginila. Zato je prihodnost predvsem v rastlinski pridelavi. Zelenjava je zelo zanimiva in z robotizaci-

Dr. janez Posedi: »Opažam, da je o koronavirusu vedno več neznank. Največ vedo pri nas o tem povedati politiki.«

jo kmetijstva jo bo možno pridelovati tudi z manjšim številom pridnih rok. Ljubljana in s tem trg/tržišče je blizu. Druga zanimiva možnost bi bila pridelava zelišč, tudi zdravilnih. Pa rezano cvetje. Trg rezanega cvetja je v Evropi zelo velik. Seveda je tu še pridelava jagodičevja. Ocenjujem, da je veliko potenciala v povezavi kmetijstva z gostinstvom, torej tistem, kar danes propagirajo kot lokalno kulinariko.

Prehranskim izdelkom, ki pridejo iz drugih držav EU, zaupamo vsi, dokler se ne zgodi prva aferi. A življenje se hitro vrne v stare tire. Kdo nosi večjo odgovornost – potrošniki ali pristojne službe?

Kot sem že prej omenil, so odgovorni nosilci dejavnosti. Področje varne hrane in zagotavljanja informacij potrošnikom se razvija. Danes so prehranske tabele obvezen podatek, pa navajanje alergenov je obvezno manj kot deset let. So pa potvorbe pri živilih znane, odkar človek z živili trguje, včasih so taka početja lahko tudi nevarna. Hrana je velik posel, kemijska tehnologija pa se je v zadnjih desetletjih tudi močno razvila.

Pristojne službe so odgovorne, da nepravilnosti odkrivajo in sankcionirajo. Tako imenovani »inšpekcijski pritisk« je nujen. Več kot je inšpektorjev, več je »reda«, ljudje smo včasih nedosledni, ko delamo za druge, zato nam nekdo mora vsakih toliko pogledati pod prste. Je pa pri nas nek fenomen, ki ga v drugih državah nisem opazil. Pri nas se krivda in odgovornost prevalita na tiste, ki zadeve odkrijejo, in ne na one, ki so kaj spornega počeli.

Potrošniki so odgovorni predvsem v delu, da s hrano ravnajo pravilno. Meso se lahko na poti iz trgovine ali od mesarja do doma v neugodnih pogojih pokvari (ni več varno). Če ga imamo poleti nekaj ur v avtu ali pa v času piknikov pol dneva na toplem, je to lahko zelo problematično.

Slovenija je na področju pridelave mesa večinoma samozadostna, popolnoma drugače je pri zelenjavi in svežem sadju. Čemu to pripisujete?

Menim, da gre predvsem za tradicijo tržne pridelave. Mi smo doma pretežno imeli svojo zelenjavo in svoje sadje. Slovenski trg pa se je oskrboval s pridelki iz tistih

delov bivše države, kjer je bila pridelava lažja. Lažja v smislu, da je tam delalo oziroma še dela velik delež prebivalstva v kmetijstvu. Sicer pa smo razmeroma dobro samooskrbni s svežim mesom, z mesom za predelavo pa je zadeva če nekoliko drugačna.

Pred časom me je presenetil podatek, da Slovenci pojemo več kilogramov banan kot jabolok. Kakšne trende napovedujete na področju hrane pri nas?

Trendi? Prihaja čas vegetarijancev in veganov z vsem, kar sodi zraven. Je pa veliko odvisno od tega, kako se bo razvijala situacija okoli epidemije s koronavirusom. Če bodo ljudje sami pripravljali obroke, bo trend drugačen, kot če se bodo za malico prehranjevali v gostinskih obratih, šolah, vrtcih in podobno.

Ali ima država podatke o tem, koliko je sploh slovenskega mesa v gostilnah?

Država ima statistične podatke, ki so razmeroma točni za državo. Ni pa podatka o tem, kam gre meso, torej v predelavo in potem v obrate javne prehrane (gostilne, menze, šole, bolnice ...) ali trgovine za končnega potrošnika oziroma je ta podatek nedosegljiv. Je pa vprašanje, ali je to sploh bistveno, dokler naši mesarji in industrija odkupijo vse, kar je za trg. Slovenci redno hodimo na počitnice vsaj v sosednje države, če ne dlje, tam skoraj zagotovo ni našega mesa ne v izdelkih ne v gostilnah, pa nam tekne.

Po podatkih Sursa povprečen Slovenec na leto poje 34 kilogramov belega sladkorja (tudi prek predelanih proizvodov). Delež odraslih in otrok s čezmerno težo se povečuje, še vedno ne zajtrkuje skoraj tretjina populacije, premalo se gibamo. Kako se s tem resnim izzivom spopada uprava za varno hrano?

Uprava sicer sodeluje pri prehranski politiki, je pa omenjena problematika v domeni ministrstva za zdravje in ministrstva za šolstvo (in šport). So pa podatki zaskrbljujoči. Zelo.

Po drugi strani pa je na svetu več kot 820 milijonov lačnih in kronično podhranjenih ljudi. Lakoto na svetu in tudi ekologijo bi rešila gensko spremenjena hrana. Je ta res nevarna?

Genetsko spremenjena hrana je posebno področje. Po mojem razumevanju gre

za dve zadevi. Eno je vprašanje, kaj je s hrano, ki izvira iz genetsko spremenjenih rastlin ali živali. Drugo vprašanje pa je, kaj pridelava ali prireja pomeni za okolje.

Ali je genetsko spremenjena hrana varna?

Da, po vseh standardih, ki danes veljajo, je varna, ker je sicer ne bi smeli tržiti. Mora pa biti označena. Zakaj mora biti označena? Ker se ima potrošnik pravico odločiti, ali jo želi ali ne.

Okoljska problematika je bistveno zahtevnejša. Ko enkrat pride genetsko spremenjen organizem v naravo (pravijo, da pride do sproščanja), ni poti nazaj.

Je pa na tem področju veliko zavajanja in zamegljevanja. Biotehnologija je še v povojih, prihajajo genske terapije, nove metode proizvodnje zdravil in hrane. Ali nas je tega lahko strah? Ne vem, strah verjetno ne, a kot sem omenil, sem bolj za klasiko, torej domače.

Ne moreva se izogniti novemu koronavirusu (2019-nCoV), ki je sredi marca ogrozil in ohromil Slovenijo. Kakšen je vaš pogled kot veterinarja na ta virus, ki se je prenesel iz živali na človeka. Ali so k temu pripomogli predvsem izrazito slabi higieni standardi na kitajski tržnici v Wuhanu, kjer je izbruhnil smrtonosni virus?

Za to vprašanje sem vam posebej hvaležen. Veterinarji imamo dve veliki nalogi. Ena je zdravje in dobrobit živali, druga pa zaščita javnega zdravja ljudi. Področje varnosti živil živalskega izvora je bistveno bolj kompleksno kot recimo varnosti živil rastlinskega izvora. Predvsem zaradi zoonoz, to so bolezni, ki prehajajo iz živali na ljudi. Taka bolezen je recimo tuberkuloza govedu, ki se lahko prenaša na ljudi ob stiku z obolelo živaljo, ali pa proizvodi, ki izvirajo od obolelih živali. Pri nas so to bolezni večinoma že vsi pozabili, razen nas veterinarjev. To pa zato, ker smo jo zatrli že pred letom 1990. Zelo se bojim, da jo dobimo nazaj.

Veliko dela je bilo tudi s steklino, kljub temu, da že dolgo ne pomnimo primera pri ljudeh. Na svetu za steklino umre preko 50.000 ljudi na leto, in to kljub temu, da bi jo lahko, tako kot pri nas, praktično iztrebili.

Konkretno glede koronavirusa pa težko kaj rečem. Preberem zelo veliko, če se le da vse, že ob prvih novicah v tujih medijih pa me je zelo zelo zaskrbelo. Opažam, da je vedno več neznank. Največ vedo pri nas o tem povedati politiki.

V bistvu pa je obvladovanje problema razmeroma enostavno. Higiena, izolacija in karantena. Med leti 1994 do 2000 sem večino svojega časa preživel v karantenah, kjer sem opravljal diagnostične teste na tuberkulozo pri uvoženih živalih. Sistemi so preprosti in virusi »ne palijo« na demokracijo. Higiena so maske in pranje rok (preventiva), izolacija za bolnike (preprečevanje širjenja med populacijo), karantena (preprečevanje vnosa bolezni v državo). Govorice, da maske niso bistvene, so v kontekstu higiene netočne, če bi maske nosili vsi, bi bilo manj okužb, ker bi bilo manj virusa v okolju. Maske za zdravstveno osebje imajo drugo vlogo in so praviloma drugačne, preprečile naj bi okužbo tistih, ki se stiku z obolelo osebo ne morejo izogniti. Strokovnjaki pravijo, da se največ zdravstvenih delavcev okuži ob snemanju mask. Kdo bi vedel.

Ste velik strokovnjak na svojem področju. Kako in kje vidite vključitve področnih strokovnjakov v lokalno skupnost?

Recimo, da neke zadeve poznam in vem, ne bi trdil, da sem velik strokovnjak. Mogoče vem nekoliko več na kakšnem zelo zelo ozkem področju, in tam me tudi kolegi iz tujine cenijo, pa kaj vprašajo.

Vključevanje v skupnost je vedno dobra reč. Skupnost je temelj naše družbe. Sam vidiku, ki ga načenjate, še nisem posvečal neke pozornosti, a mogoče bo sedaj tudi nekaj več časa za take zadeve. Kakšen »klub radovednih«, kjer bi se pogovarjali o izzivih časa in kako se na njih pripraviti, bi bil zanimiv, predvsem, če bi se to dogajalo ob domačih dobrotah, v kakšni domači gostilni.

Bolj formalno pa bi to lahko potekalo z oblikovanjem nekakšnega lokalnega strateškega sveta/odbora ali pa okroglih mizah, kjer bi predelali kakšna aktualna vprašanja. Je pa to zadeva za čas po epidemiji.

V Logatcu je registriranih več kot 100 (poslovnih) subjektov, ki se ukvarjajo

z vsaj eno od dejavnostmi na področju prehrane, živilstva, kmetijstva ali gostinstva. Vidite kje neizkoriščene poslovne priložnosti v tem, za lokalne prebivalce, zelo pomembnem segmentu?

V Logatcu sem manj kot deset let. Zaenkrat nisem ničesar pogrešal, s čim bi si v tem segmentu, ki ga omenjate, upal služiti kruh. Mogoče bi kakšen od tistih, ki so že prisotni, okrepil ponudbo, prilagojeno družinam, predvsem ob dela prostih dnevih.

Namesto konca, še kakšna zanimiva anekdota z vodenja uprave za varno hrano?

Žal so anekdote iz časa vodenja uprave bolj za interno uporabo.

Dr. Posedi, hvala.

Dejan Šraml

KORONAVIRUS: POMOČ DRŽAVE GOSPODARSTVU

Gospodarstvo potrebuje večmilijsko pomoč, če želi naša država čim prej okrevati po končani epidemiji koronavirusa. Od kondicije gospodarstva je namreč odvisno, kako hitro bomo po končani epidemiji spravili življenje v normalne okvirje.

Zato je Vlada RS do konca marca 2020 že sprejela določene zakone kot pomoč gospodarstvu, ki jih predstavljamo v nadaljevanju. Ob tem pa moramo opozoriti, da se je ravno ob pripravi tega prispevka (op. p. 23. 3. 2020) prvič sestala novoustanovljena vladna strokovna skupina za oblikovanje zakonskega protikoronapaketa PKP1 za hitro pomoč prebivalstvu in blažitev posledic epidemije. Zato bo poleg v nadaljevanju predstavljenih ukrepov treba spremljati še morebitne nove, ki bodo predvidoma zakonsko sprejeti aprila.

Interventni ukrepi na področju plač in prispevkov

Delodajalec lahko uveljavlja delno povračilo nadomestil plače v primeru poslabšanja svojega poslovnega položaja zaradi posledic virusa, na podlagi česar ugotovi, da najmanj 30 odstotkov delavcev začasno ne more zagotavljati dela, in jih napoti na začasno čakanje na delo ter v primeru nemožnosti opravljanja dela delavcev zaradi odrejene karantene z odločbo ministra za zdravje, delavcu pa ni mogoče odrediti dela na domu. Višina delnega povračila izplačanih nadomestil plače s strani RS znaša 40% nadomestila plače (40% od 80 %) in je omejena z višino najvišjega zneska denarnega nadomestila za primer brezposelnosti (892,50 EUR bruto).

Odlog plačila prispevkov za nosilce espejev

Zakon o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov ureja tudi odlog plačila prispevkov za espeje, ki ne zaposlujejo delavcev. Do odloga plačila prispevkov je upravičena samozaposlena oseba, ki na dan uveljavitve tega zakona opravlja katerokoli pridobitno ali drugo dovoljeno dejavnost, ne glede na pravno organizacijsko obliko izvajanja dejavnosti, če je v obvezno zavarovanje vključena na podlagi opravljanja te dejavnosti in ne izpolnjuje pogojev za obvezno vključitev v obvezno zavarovanje

tudi na kakšni drugi zavarovalni podlagi (ne pride v poštev popoldanski s.p., delno upokojeni – ki nadaljujejo z dejavnostjo preko s.p., zaposleni s krajšim delovnim časom, ki imajo za razliko do polnega s.p. ipd.) ter nima drugih zaposlenih. Upravičencu se neposredno na podlagi tega zakona odloži plačilo prispevkov, ki zapadejo v plačilo aprila, maja in junija 2020. Neporavnane prispevke mora upravičenec poravnati najpozneje do 31. 3. 2022.

Likvidnostni krediti, mikrokrediti, garancije za zavarovanje kreditov, vavčerji

Slovenski podjetniški sklad je v sodelovanju z gospodarskim ministrstvom ter z drugimi institucijami pripravil številne finančne ukrepe, ki bodo doprinesli k omilitvi posledic širjenja koronavirusa. Nekateri so vezani na prilagoditve že uveljavljenih finančnih spodbud in instrumentov, prav tako pa bodo uvedeni novi likvidnostni krediti. Predvideni paket ukrepov skupaj je trenutno načrtovan v višini 115 milijonov EUR. Več na www.podjetniskisklad.si.

Odlog plačila obveznosti kreditojemalcev

Po Zakonu o interventnem ukrepu odloga plačila obveznosti kreditojemalcev bodo banke lahko odlog plačila obveznosti odobrile gospodarskim družbam, zadrugam, fizičnim osebam, ki zaposlujejo osebe, samozaposlenim ter nosilcem kmetijskega gospodarstva, ki imajo sedež ali stalno prebivališče na območju Republike Slovenije. Odlog kreditnih obveznosti bo mogoč tudi za kredite fizičnih oseb ter za društva, zavode in ustanove. Zakon predvideva odlog za obdobje 12 mesecev, banka in kreditojemalca pa se bosta lahko sporazumela tudi za drugačen odlog, ki bo za kreditojemalca ugodnejši. Vlogo za odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe bo mogoče na banko podati najkasneje v šestih mesecih po preklicu epidemije, zakon pa bo veljal 18 mesecev od prenehanja epidemije.

Zakon o interventnih ukrepih na javnofinančnem področju

Z njim se administrativno razbremenjuje podjetnike in gospodarske družbe, saj so se podaljšali roki za izpolnitev obveznosti davčnih zavezancev. Da bodo zavezanci

lažje izpolnjevali svoje obveznosti, se zamikajo roki za predložitev davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti in davčnega obračuna davka od dohodkov pravnih oseb ter za oddajo letnih poročil Ajpesu (vse za leto 2019) na 31. maj 2020. Zakon omogoča tudi lažje pogoje za spremembo predhodne akontacije in lažje uveljavljanje odloga oziroma obročnega plačevanja davčnih obveznosti.

Zavezanec lahko z vlogo, ki jo pošlje preko eDavkov, zaprosi za odlog plačila davka za čas do dveh let ali plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih, zaradi izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije virusa COVID-19. Odlog in obročno plačilo je mogoče npr. za plačilo poročila na podlagi letnega davčnega obračuna, obračuna DDV, inšpekcijske odločbe, po novem pa tudi za akontacije davka in davčni odtegljaj (ne velja za prispevke za socialno varnost). V času odloga in obročnega plačila ne tečejo obresti. Politiko izvajanja davčne izvršbe v času epidemije določi minister, pristojen za finance. V tem času ne teče zastaranje pravice do izterjave davkov, če davčni organ ne začne ali ne nadaljuje že začete davčne izvršbe.

Nižji računi za elektriko za gospodinjstva odjemalce in male poslovne odjemalce

Z odlokom se začasno poseže v obveznost plačila prispevkov, na način, da za čas od 1. 3. do 31. 5. 2020 mali poslovni in gospodinjstveni odjemalci električne energije ne plačujejo prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soprodukciji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije. Po ocenah bo to znižalo račun za električno energijo za okrog 20 odstotkov.

Kako pravilno postopati z delavci v času koronavirusa?

Dejstvo je, da bo marsikateri delodajalec zaradi aktualnih kriznih razmer, ki jih povzroča koronavirus, imel velike poslovne težave. Po mnenju pravnika Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije Dušana Bavca je zato dobro poznati zakonite možnosti, ki jih ima delodajalec na voljo, tako glede omogočanja dela zaposlenih od doma, začasnega čakanja na delo doma kot nenaza-

dnje tudi glede možnosti podaje odpovedi iz poslovnih razlogov ipd.

Po vsej verjetnosti je najpogostejša možnost, ki bo prišla v poštev, začasna napotitev delavcev na čakanje na delo doma, na podlagi katerega delavcem pripada nadomestilo plače v višini 80% delavčeve plače. Takšna odreditev delodajalca mora biti pisna. Za te delavce lahko delodajalec uveljavlja pravico do delnega povračila izplačanih nadomestil plač (več zgoraj).

Če ima delodajalec že sicer poslovne težave, zaradi katerih je zaposlenim težko zagotavljal delo pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi in predstavlja situacija, povezana s koronavirusom, še dodatne ekonomske težave, je lahko podana pravna podlaga tudi za izpeljavo postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov. Obvezen sestavni del tovrstne odpovedi sta odpovedni rok in odpravnina, oboje pa je odvisno od trajanja zaposlitve pri delodajalcu.

Ob predpostavki, da pri delodajalcu poslovanje ni posebej moteno, je v dejavnostih, kjer narava dela seveda to omogoča, predvsem iz zdravstvenega vidika zelo smiselno razmisliti, da se zaposlenim omogoči delo od doma. V tem primeru delavcem pripada plača (kot če bi delali na sedežu podjetja) in povračilo za prehrano. Ne gre pa jim prevoz na delo in z dela.

V primeru, da imajo delavci pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi delovnega časa v določenem referenčnem obdobju evidentiran presežek ur, naj se ta višek v doglednem obdobju izravna.

V zvezi s koriščenjem letnega dopusta delodajalcem odsvetujemo, da bi delavcem enostransko odredili koriščenje celotnega letnega dopusta za tekoče koledarsko leto. Izraba letnega dopusta je namreč stvar dogovora med delavcem in delodajalcem. Kljub vsemu pa ima delodajalec možnost, da preko plana izrabe letnega dopusta od

delavcev zahteva načrtovanje in izrabo vsaj sorazmernega dela letnega dopusta za tekoče koledarsko leto (3/12). V primeru, da delavec načrtovanje in izrabo odreka, mu bo namreč delodajalec sorazmerni del letnega dopusta v skrajnem primeru lahko enostransko odredil. Situacija pa je popolnoma drugačna v primeru, da ima delavec še ostanek letnega dopusta za preteklo koledarsko leto, saj je v takšnem primeru mogoča enostranska odreditev izrabe.

Če delavec ne more na delo zaradi varstva otrok, ker so šole in vrtci zaprti, potem je to primer višje sile. V takih primerih so delavci upravičeni do polovice plače, do katere bi bili sicer upravičeni, če bi delali (vendar ne manj kot 70 % minimalne plače).

Za tolmačenje posameznih ukrepov ter pomoč so logaškimi delodajalcem in podjetnikom na voljo na Območni obrtno-podjetniški zbornici Logatec, 051 651 538, info@ooz-logatec.si.

Dejan Šraml

Obiščite nas!

ŠINA

**Vianor Šina
Logatec**

Pod Lipami 2
01/750 98 43
051/632 590

**PNEVMATIKE ZA
BREZSKRIBNO
POLETJE**

Ob nakupu 4
pnevmatik Nokian

PREJMETE 20€ za premontažo
Vianor

- ✓ konkurenčne cene in možnost nakupa na obroke
 - ✓ strokovno svetovanje in vrhunske storitve
- Več o akciji na www.petrol.si

PETROL

Energija za življenje

PLANINCI OD ČAVNA IN SLAVNIKA NA ŠPILK

Tradicionalnega pohoda Planinskega društva Logatec na Čaven se je na slovenski kulturni praznik udeležilo 17 pohodnikov, letos pod vodstvom vodnika Janeza Rudolfa. Z avtomobili smo se peljali na Predmejo in dalje v smeri Ajdovščine skozi tunele in parkirali ob cesti pri kamnolomu. Usmerili smo se na Srednječavensko pot in prišli na Malo goro, planoto, ki je iz doline ni videti. Tu so kmetje v preteklosti pripravljali krmo za živino. Da bi vsaj delno ohranili spomin na tiste težke čase, so kamenjski planinci obnovili nekdanjo pešpot -stezo, ki je vodila na senožeti, in jo poimenovali Pot koscev in grabljic. Po postanku pri koči na Mali gori /1083 m/ smo nadaljevali pohod na razgledni vrh Kucelj /1237 m/ na južnih obronkih Trnovskega gozda, severozahodno od Vipavske doline. Z neporaščenega vrha, na katerem stoji križ, je lep razgled na Primorsko, morje v ozadju in Trnovski gozd na drugi strani. Del poti smo se vrnili in se priključili markirani poti, ki nas je po opoldnevu pripeljala do Koče Antona Bavčerja na Čavnu /1242 m/. Od kočice zaradi bližnjega gozda ni posebnega razgleda. V lepem sončnem in toplem vremenu, letos je bil tudi Čaven brez snega, smo se po postanku za malico /v koči smo dobili žig pohoda/ vrnili na Predmejo, kjer smo zaključili peturni pohod.

V nedeljo, 16. februarja, pa se nas je 30 logaških planincev pod vodstvom nove vodnice Tine Korenč napotilo na Slavnik, 1028 m. Z avtobusom smo se peljali do Kozine in do naselja Prešnica, kraške vasice, stisnjene pod pobočja Slavniškega pogorja. Pot nas je vodila skozi gozd. Pred vrhom smo šli še na Grmado, 998 m visok vrh, severozahodno od Slavnika, na

katerem stoji opazovalnica protipožarne varnosti in se vidi večji del Primorske. Po dobrih dveh urah hoje smo prišli do Tumove kočice na Slavniku /1018 m/. Z vrha je bil lep razgled /Slovenska Istra, Tržaški Zaliv, Dolomiti, Karnijske Alpe, Julijci, Kamniško-Savinjske Alpe itd./. Pohod smo zaključili v vasi Podgorje, kjer nas je čakal avtobus in nas sredi popoldneva pripeljal v Logatec.

V nedeljo, 8. marca, se nas je 12 pohodnikov zbralo za pohod na Špilik, 957 m. Pohod smo pod vodstvom vodnika Janeza Rudolfa začeli v središču Blagovice /410 m/, kjer stoji pano s traso Rokovnjaške poti in od tu po markirani poti na poldrugo uro oddaljeni vrh Špilik, ki se nahaja severno od Blagovice. Na z gozdom poraslem vrhu je PD Blagovica postavilo manjši bivak s klopjo in mizo, v njem sta tudi žig in vpisna knjiga. Po malici iz nahrbtnika smo skozi gozd, kjer je bilo večje število manjših potočkov in studencev s strmih pobočij, po dobrih dveh urah prišli v neposredno bližino Gostinskega podjetja Trojane /561 m/, kjer smo zaključili pohod.

*Marinka Petkovšek
Foto: Franci Kuzma*

TRIATLON KLUB LOGATEC V PETO LETO Z NOVIM/STARIM VODSTVOM

Triatlon klub Logatec, eden izmed tistih logaških klubov, ki nezadržno rasejo, je z volilno skupščino prve dni marca zaključil svojo četrto obletnico in stopil v peto leto delovanja. V teh letih je članstvo zraslo na skoraj 90 članic in članov, od tega je več kot polovico otrok.

Po besedah Neža Majdič, vodje stroke in nove podpredsednice, so za klubom štiri zelo uspešna in produktivna leta in se za prihodnost kluba ni bati. Med ključnimi cilji Majdičeva izpostavlja šolo triatlona in nadaljevanje rekreativne vadbe za odrasle. »V zadnjih letih se je dobro prijel zlasti duatlon, ki ga podpira tudi Triatlonska zveza Slovenije, klub pa se je dobro izkazal z organizacijo državnega prvenstva v duatlonu v Logatcu.«

Volilne skupščine se je udeležil tudi župan Berto Menard, ki je v nagovoru poudaril, da občina podpira rekreacijo in organizacijo državnih prvenstev v duatlonu v Loga-

tcu ter verjame, da je pred klubom svetla prihodnost.

*Blanka Markovič Kocen
Foto: Uroš Gutnik*

POSKRBI ZA DOBRO POČUTJE, POSKRBI **ZASE.**

Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.

Na voljo v enotah Lekarne Ljubljana, Spletni Lekarni Ljubljana na www.lekarnaljubljana.si in specializiranih prodajalnah LL Viva.

LOVSKA KULTURA IN KULTURNO-UMETNIŠKO USTVARJANJE TUDI ZA ŠIRŠO JAVNOST

»Lovska kultura je tista dodana vrednost, ki slovensko lovstvo poleg dobre organiziranosti, strokovnosti in naravovarstvene naravnosti v regiji, Evropi in svetu uvršča v sam vrh, nam pa daje zadoščenje in ponos, da smo del tega. Negujmo in ohranjajmo ljudsko izročilo, šege in običaje in z našim kulturnim poustvarjanjem približajmo širši javnosti celotno in ne po krivici popačeno podobo slovenskega lovca zdajšnje dobe.«

*(Približajmo lovsko kulturo in naše kulturno-umetniško ustvarjanje tudi širši javnosti!
Lovec, XCIX. letnik, št. 11/2016, avtor: Milan Tepej).*

Zeleno razsvetljenje

*Zgrnili se temni oblaki so čez nebo, svetlobe videti več ni bilo,
prišel hude ure je čas; za grehe plačal bo vsakdo od nas.
Nevihta prekrila človeka bo čas, nevihta,
ki prišla je zdaj nad nas.
Zavedal se ni človeka rod, preveč pohlep je bil njega plod.*

*Preveč pehanja, pranja možgan,
za vedno ta svet zdaj bo pokončan.
Prevaral brata je lastni brat,
človeštvo podaja se v svoj propad.
Nevihta strni oblake nad ubogo zemljo,
srd svoj izlij zdaj nad njo,
naj končno zave se človeka rod, od kod izvira njega plod.*

*Nevihta, pomagaj človeku zdaj ti,
brezumnost naj ta se ne ponovi.
Očisti človeku zamegljeno oko,
da človek človeku podal bo roko.
Da ljubil bo bližnjega in prostor svoj,
naj lovec zdaj prvi to postori.
Spoštljivo, čuteče, ljubeče,
naj do narave bo njega srce in oko.*

*Varuh narave in ne mesar,
ljubeč do živali kot veterinar.
Opeva opoj naj narave,
ne da postane slovenskega lovstva grobar.
Zlije v eno naj se z muzo zeleno, upleni le kot ljubeč gospodar.
Poda naj v bratovščino zeleno se le, če mu resnično je mar*

*Dolgoletni dopisnik Revije Lovec,
Čedomir M. Vučič*

Foto: B. M. K.

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Angela Nagode
(Ipavčičkova mama)
1926-2020

Ob slovesu naše drage mame, babice in prababice se vsem iskreno zahvaljujemo za izrečena sožalja, darovane sveče in svete maše.

Zahvaljujemo se Centru za socialno delo Logatec za pomoč na domu, posebej ge. Tatjani, ter osebju Doma Marije in Marte za vso skrb in nego v njenih zadnjih mesecih življenja.

Iskrena hvala g. Gorazdu Bošnjaku za brežhibno organizacijo pogreba v tem posebej težkem času. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku Simonu Onušiču za lepo opravljen obred. Hvala pevcem, trobentaču in cvetličarni Jana.

Vsi njeni

Najboljši del človekovega življenja
so njegova mala, brezimna,
pozabljena dela, dobrot in ljubezen.
(William Wordsworth)

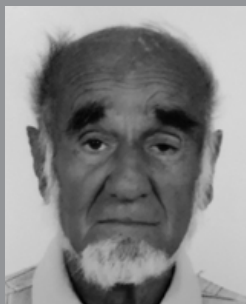
ZAHVALA

Anton Bradeško
(17. 1. 1936 – 16. 2. 2020)

Ob izgubi moža, očeta in ata Antona Bradeška se vsem, ki so nam stali ob strani, iskreno zahvaljujemo.

Vsi njegovi

Prišla bo pomlad,
na delo vabila,
ne bo te zbudila.
Z menoj bo jokala,
z menoj šepetala,
bo tvoje ime.

ZAHVALA

Anton Habe
21. 4. 1932 – 23. 2. 2020

Ob boleči izgubi dragega očeta, dedka in tasta se iskreno zahvaljujem sosedom, prijateljem in znancem za pomoč v težkem trenutku.

Iskrena hvala dr. Špeli Albreht, njeni ekipi in patronažni sestri Sonji. Hvala tudi kaplanu Rafaelu za lep poslovilni obred, Gorazdu Bošnjaku za organizacijo pogreba, Cvetličarni Karmen za cvetje ter pevcem in trobentaču.

Hvala vsem, ki ste ga cenili in pospremili na njegovi zadnji poti.

Sin Bogdan z družino

ZAHVALA

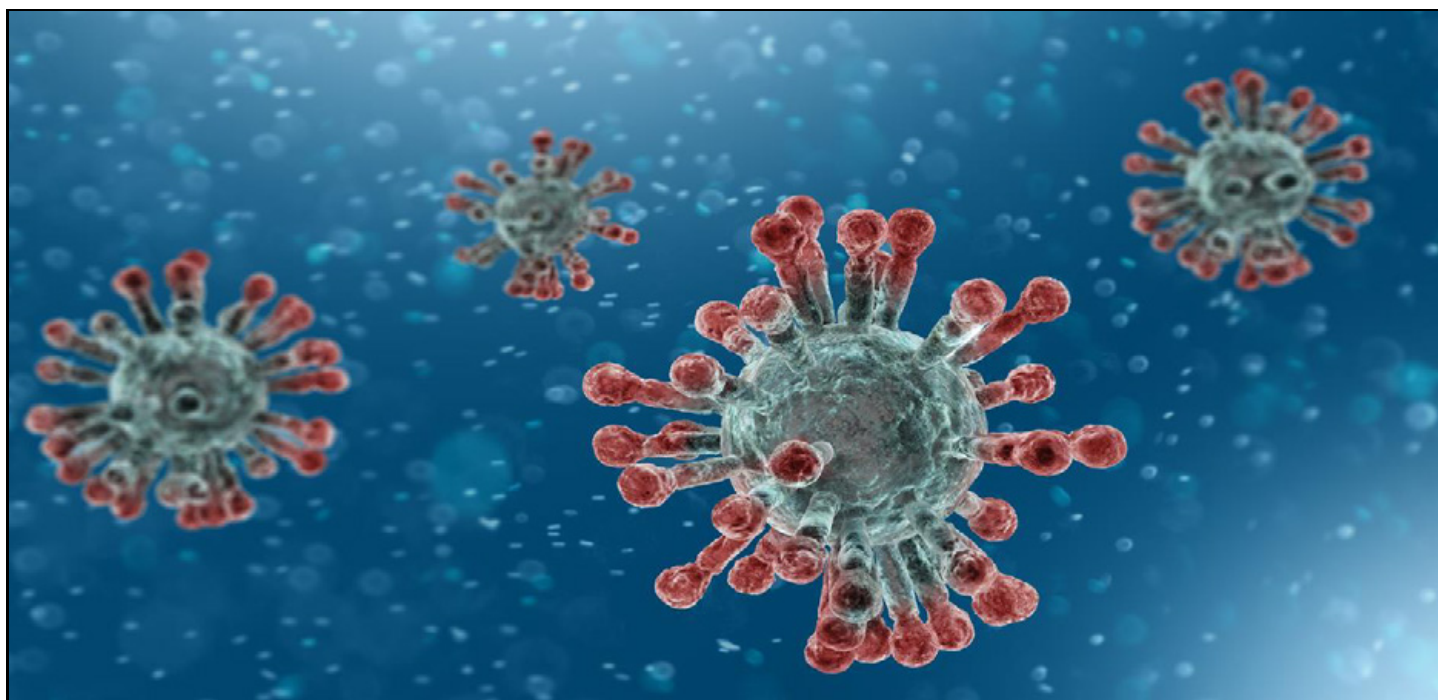

13. januarja 2020 nas je v
90. letu starosti zapustila draga
mama, babica in prababica
Marija Gantar.

Iz vsega srca se želimo zahvaliti vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in sočustvovali z nami.

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Hvala za darovane sveče in druge darove. Zahvala tudi dr. Turkovi in osebju ZD Logatec, patronažni sestri Ireni, socialni delavki Tatjani, pogrebni službi AN-JAN, upokojenkam pevskega društva Rovte in gospodu župniku Janezu Petriču za pogrebni obred.

Vsi njeni

LOGAŠKE NOVICE	ZNAME-NITI NIZO-ZEMSKI SIR	ZELO ENOSTAVEN ALKOHOL	MESTO NA PORTUGALSKEM	OSEBNI DOHODEK ROBERT ERJAVEC			STAR IZRAZ ZA ŽIVEC	AVTOR: KDOR MEŠA ČRKE	NAŠ ODBOJKAR (TINE)	NIKOLAJ OMERSA	IGRALKA KRAJNC	OKRUŠEK, ODKRUŠEK	NARAVA, PRIRODA
DIRKAČ FITTI-PALDI								SL. PIVOVARNA UČENCI JO NOSIJO NA HRBTU					
ČRTA NA IGRIŠČU PRI ROKOMETU													
TRINIDADSKI TEKAČ BOLDON				SKLADATELJ COPLAND GR. POKRAJINA						ARTHUR NAZOR GNOSTIKOV			
PEVEC RUDAN						HUDIČ PRIPRAVA ZA NAVIJANJE					ŠTEFAN URŠIČ STRANSKI DEL LETALA		
STOPNJA PRIDEVNIKA ALI PRISLOVA							SKRIVALIŠČE SINTET. TALNA OBLOGA						
SIMBOL ZA KALCIJ			OPONAŠALKA HRIBOVJE V BELGIJI										
PRVA POMOČ: EVORA, GNOZA, EPITALAM	OBČUTEK POTREBE PO JEDI OSTRINA REZILA							SLIKAR ŠUBIC	SREDINA KOZICE CILJ STRELCEV			NOGOMETAŠ PIHLER	FRANC. SLIKAR (EDOUARD)
JEDILNI OSLEZ					ANT. SVATOVSKA PESEM MESTO V JORDANIJI								
LESENA POSODA ZA VINO				SADNO DREVO KITAJSKA UTEŽNA MERA						ŠVEDSKI PESNIK HANSSON BUKOV PLOD			
GRŠKA ČRKA						VRSTA BOMBAŽ. TKANINE DANIEL ORTEGA						EMIL NOLDE PRIMOŽ EKART	
PORT. NOGOMETAŠ (CRISTIANO)								OKRAS ŽENSKEGA PERILA					
NEKD. AM. PREDSEDNIK (BILL)								JEČA, ZAPOR					

45 MILIJONOV EVROV ZA PROJEKTE OSREDNJSLOVENSKE REGIJE

Minister Zdravko Počivalšek je s predsednikom Razvojnega sveta Osrednjeslovenske regije Metodom Ropretom konec februarja 2020 podpisal Dopolnitev dogovora za razvoj Osrednjeslovenske regije, ki vključuje skupaj 21 projektov, pri čemer je šest novih. Njihova vrednost je 93 milijonov evrov, od tega se bodo v višini več kot 45 milijonov evrov financirali iz sredstev evropske kohezijske politike.

Dogovori za razvoj regij so pomemben korak v smeri razvoja regionalne politike in predstavljajo učinkovit instrument z vidika premagovanja razvojnih ovir in virov financiranja. Njihov namen je dati nov zagon pri izvajanju regionalne politike, predvsem pa zagotoviti financiranje in izvedbo na celotnem območju države.

Minister Zdravko Počivalšek je ob podpisu dejal, da »izbor in izvedba sofinanciranih projektov prinaša številne pozitivne učinke. Med drugim prispeva h gospodarski rasti regije in nastajanju delovnih mest v njej, zagotavlja razvoj človeškega potenciala, prispeva k ciljem prostorskega razvoja in izboljšanju pogojev mobilnosti. Omogoča tudi medregionalno sodelovanje in ima pozitiven vpliv tako na okolje kot tudi na izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev v regiji.

Na območju Osrednjeslovenske regije je izmed skupno 21 projektov šest novih. Največ, kar 14, jih je iz prednostne naložbe Spodbujanja multimodalne urbane mobilnosti, in sicer v višini 67,5 milijona evrov, od tega je 31,8 milijona predvidenih iz evropske kohezijske politike. Trije projekti so iz prednostne naložbe Vlaganja v vodni sektor v višini 12,3 milijona evrov, pri čemer je 4,6 milijona predvidenih iz evropske kohezijske politike. Trije projekti pa so iz prednostne naložbe Spodbujanja podjetništva v

višini 10,9 milijona evrov, od tega je 7,9 milijona predvidenih iz evropske kohezijske politike.

Metod Ropret, predsednik Razvojnega sveta Osrednjeslovenske regije, je povedal: »To je za našo regijo izredno pomemben dokument. Veliko dela je bilo potrebnega, da so bili opravljeni vsi zahtevani postopki, ki so bili januarja letos tudi zaključeni. Postopki sprejema in potrditve projektov so bili obravnavani tudi na organih regije, kar pomeni, da je bil predlog dogovora, ki se danes podpisuje, sprejet tako s strani županov regije kot gospodarstva in nevladnega sektorja.«

Mag. Lilijana Madjar, direktorica Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije, je izrazila zadovoljstvo predvsem nad tem, da so bili vsi projekti v regiji soglasno sprejeti. »Za nami je veliko intenzivnega dela, v vsakem primeru pa smo na dobri poti, da do konca septembra oddamo vloge in projekte zaključimo še v tej perspektivi, tj. do leta 2023«. Izrazila je tudi željo, da bi naslednja perspektiva prinesla določena razvojna sredstva tudi Osrednjeslovenski in drugim regijam v okviru Zahodne kohezijske regije.

Ob koncu je **minister Zdravko Počivalšek** dodal: »Teritorialni dialog vodimo z vsemi regijami, kar pomeni, da bomo dogovor v kratkem podpisali še z ostalimi 11 regijami. Z zadovoljstvom lahko povem, da bo skupno podprtih kar 210 projektov v vrednosti nekaj več kot 682 milijonov evrov, pri čemer skupna vrednost sofinanciranja znaša več kot 410 milijonov evrov«.

vir: MGRT
Foto: Aleš Rosa

Slavnostni podpis 3. dopolnitve Dogovora za razvoj regije

Sodelovanje v MLADINSKEM PIHALNEM ORKESTRU VERIS ponuja:

Igranje v mladinskem pihalnem orkestru Veris,

Glasbeno druženje z vrstniki, navdušenimi nad novimi glasbenimi doživetji,

Delo s priznanim belgijskim skladateljem, saksofonistom in dirigentom, Alainom Crepinom,

Strokovno vodenje in delavnice s priznanimi profesorji: Davor Loštrek (saksofon), Metka Pupis (klarinet), Tanja Repe Horvat (flavta), Martin Dukarič (trobenta), Primož Petohleb (nizka trobila), Janja Nagode (tolkala), Vid Pupis (asistent dirigenta),

Možnost individualnih lekcij,

Koncertiranje po Sloveniji,

Brezplačni obisk koncertnih dogodkov v okviru Festivala VERIS.

Vodja projekta Mladinski pihalni orkester Veris je **doc. Lev Pupis, prof.**

Cena **4 dnevne** programa orkestra je **150 EUR**.

Cena individualne **45 minutne** lekcije je **30 EUR**.

Ugodne možnosti bivanja s polnim penzionom že za **35 EUR** na dan, **Gostišče Jeršin**.

Prijave sprejemamo do 24.4.2020.

Enodnevno srečanje, namenjeno predstavitvi programa orkestra bo v soboto, 9.5.2020.

Elektronske prijave in dodatne informacije so na voljo na:

<https://www.gslogatec.si/festival-veris> | <https://www.facebook.com/festivalveris>
levpupis@gmail.com | primoz.malavasic@gslogatec.si

Organizator: Glasbena šola Logatec | **Partnerji:** Pihalni orkester Logatec, Gostišče Jeršin